Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. ◉ № 151 (6. 940) ◉ 1989 йил 3 июль, душанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Тонгги газеталарда

◉ Челябинскка келган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси, СССР халқ депутати В. И. Воротников 1 июль куни область партия ва совет активи билан учрашди. Бугун газеталарда «Партия ва Советларнинг ўзаро таъсирини мустаҳкамлайлик» сарлавҳаси остида В. И. Воротниковнинг Челябинск областида бўлиши ҳақида ҳисобот берилган. Шу куниёқ В. И. Воротников Москвага жўнаб кетди.

◉ «Известия» газетасининг биринчи саҳифасидаги «Визит арафасида» рубрикали «Амалий ҳамкорлик анъаналари» сарлавҳали мақола ўртоқ М. С. Горбачевнинг Францияга қиладиган расмий визитига бағишланган.

◉ «Мушакбозликдан сўнг» — «Правда» газетасининг биринчи саҳифасидаги мақола ана шундай номланади. Мақолада ёшлар ва студентларнинг XIII Жаҳон фестивалида мунозаралар бошланганини ҳақида ҳикоя қилинади.

◉ Фавқулодда вазиятлар бўйича давлат комиссияси бизни фавқулодда ҳодисалардан халос қила оладими? Газетанинг учинчи саҳифасидаги «Чўкаётганларни қутқариш...» сарлавҳали мақолада ана шу ҳақда фикр юритилади.

◉ Мамлакатимиз ҳаётига доир янгиликлар, меҳнаткашларнинг редакцияларга йўллаган мактублари, чет эллардан олинган телеграммалар эълон қилинган.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси 29 июндаги мажлисида қайта қуришни чуқурлаштириш шароитида партия ташкилотларининг иши ва сиёсий ислоҳот қандай бораётганлиги масаласини кўриб чиқди.

Партия XXVII съездининг ва КПСС XIX Бутуниттифоқ конференциясининг йўл-йўриқлари асосида партия ташкилотлари ишида демократиялаш, ошкоралик жараёнлари тобора ривожланиб бораётганлиги, коммунистларга талабчанлик ошаётганлиги қайд этилди. 1988 йилда Коммунистик партияга 438,9 минг киши кирди, уларнинг ярмиси ишчилардир. Коммунистларнинг сафлари қайта қуришнинг фаол қатнашчилари, КПССнинг янги йўли тўғрилигига эътиқодли кишилар билан тўлиб бормоқда. Партия сафлари ғаразгўй, ахлоқий нопок унсурлардан, коммунистнинг номига доғ туширганлардан покланиши кучайиб бораётганлиги партия сафларини соғломлаштиришга ижобий таъсир ўтказмоқда.

Бу масалага оид қарор матбуотда эълон қилинади.

Сиёсий бюро мамлакатда пул муомаласи соҳасидаги сиёсат тўғрисида илгари қабул этилган қарорлар қандай бажарилаётганини кўриб чиқди. Истеъмол бозорида салбий ҳодисаларни келтириб чиқараётган ва мамлакатдаги сиёсий вазиятга ҳамда одамларнинг кайфиятига бевосита таъсир ўтказаётган сабаблар батафсил таҳлил этилди. Бу масалани муҳокама қилишда мазкур соҳадаги ижобий силжишлар сустлиги хусусида ташвиш ва кўпгина министрликлар, идоралар, республика ҳамда маҳаллий Совет ва хўжалик органлари аниқ-равшан чора-тадбирлар кўришни чўзиб юборганликлари, расмиятчиликка йўл қўйилаётганлиги, «юқоридан» кўрсатма кутиб турганликлари хусусида қониқмаслик изҳор этилди. СССР Министрлар Советида, марказий иқтисодий идораларда, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советларида ишлаётган коммунистларнинг диққат-эътибори корхоналарнинг ва аҳолининг даромадларини иқтисодий воситалар билан тартибга келтириш, пулнинг қадрсизланишига қарши воситаларни ишга солиш, корхоналар ва аҳолининг пул маблағларини сафарбар этишнинг ихтиёрий усулларини фаол ривожлантириш юзасидан самарали чора-тадбирларни пишиқ-пухта ишлаб чиқиш зарурлигига қаратилди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг БКП Марказий Комитети Бош секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков билан суҳбати якунларини маъқуллади, бу суҳбат иккала партиянинг СССРдаги ва БХРдаги ислоҳотларни ўтказиш муваффақиятидан ўзаро ўртоқларча манфаатдорлигини тасдиқлади. Социализмни ривожлантириш ва янгилашнинг кўпгина етилган муаммоларини ҳар бир мамлакатнинг аниқ-равшан шароитларини эътиборга олиб, ҳал қилишга ёндашувлар ҳар хиллиги табиий бўлгани ҳолда мазкур муаммоларнинг ўхшашлиги Совет-Болгар ҳамжиҳатлигини чуқурлаштириш учун объектив шарт-шароитларни яратади.

Иккала партия ўртасидаги алоқаларни ривожлантиришга, тажриба алмашиш усулларини такомиллаштиришга, ҳамкорликнинг янги услубини биргаликда ишлаб чиқишга ҳар икки томоннинг тайёрлиги таъкидланди. Эришилган аҳдномалар юзасидан тегишли топшириқлар берилди.

М. С. Горбачевнинг ГБСП Марказий Комитети Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер билан учрашуви якунлари муҳокама қилиниб, маъқулланди. Бўлиб ўтган учрашувда Совет Иттифоқидаги қайта қуриш ва ГБСПнинг давомийлик билан янгиланишни бирга қўшиб олиб бориш йўлини рўёбга чиқариш актуал масалалари хусусида ўртоқларча ўзаро ахборот бериб, фикрлашиб олинганлиги иккала партиянинг ўзаро алоқаларини такомиллаштириш, Совет Иттифоқи ва ГДР халқларининг анъанавий дўстлигини янада мустаҳкамлаш учун муҳим аҳамиятга эга эканлиги қайд этилди. Иккала мамлакатда амалга оширилаётган ўзгартишларнинг амалий муваффақиятларидан ўзаро чуқур манфаатдорлик таъкидланди. КПСС билан ГБСП янгича сиёсий тафаккурга содиқ эканликларини яна бир бор тасдиқладилар, иттифоқчи социалистик мамлакатлар билан биргаликда Европадаги вазиятни соғломлаштириш, тенг ҳуқуқли ҳамкорликни кенгайтириш, қуролсизланиш соҳасида бошланган чора-тадбирларни давом эттириш йўлини изчиллик билан ўтказаверишга тайёр эканликларини изҳор қилдилар.

Мажлисда М. С. Горбачевнинг Совет Иттифоқига расмий дўстона ташриф буюрган Эрон Ислом Республикаси ислом кенгаши мажлисининг раиси, қуролли кучлари олий бош қўмондони вазифасини ижро этувчи А. А. Ҳошимий-Рафсанжоний билан музокаралари якунлари кўриб чиқилди. Визит давомида эришилган аҳдлашувлар Совет-Эрон муносабатларини яхши қўшничилик ва ҳамкорлик йўлидан янада илгари силжитишга, СССР билан Эрон ўртасида кўпроқ ҳамжиҳатлик ва ишончга эришишга янги омил бахш этажаги қайд қилинди.

М. С. Горбачев билан А. А. Ҳошимий-Рафсанжоний СССР билан Эрон Ислом Республикаси ўртасидаги муносабат ва дўстона ҳамкорлик принциплари тўғрисида Москвада имзолаган декларация ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган, иккала мамлакатнинг фаол ўзаро алоқаси соҳаларини белгилаб берадиган савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликнинг узоқ муддатли программаси принципиал аҳамиятга эгадир. Совет Иттифоқи билан Эроннинг ўз муносабатларини янги асосда қуришга астойдил интилаётганликлари, бу эса иккала мамлакат халқларининг, регионда ва бутун дунёда тинчлик ҳамда барқарорлик манфаатларига мос бўлиб тушаётганлиги мамнуният билан қайд этилди.

В. И. Воротниковнинг Бразилияга совет делегациясининг расмий визити якунлари тўғрисидаги ахбороти кўриб чиқилди. Самарадор Совет-Бразилия мулоқоти, иккала мамлакатнинг жаҳон жараёни ривожланиши истиқболларига бир хил ёндашувлари икки томонлама муносабатларга ижобий таъсир ўтказаётганлиги, халқаро вазиятни соғломлаштиришга қаратилган кўп томонлама куч-ғайратларга кўмаклашаётганлиги мамнуният билан таъкидланди. Визит вақтида Совет Иттифоқининг Лотин Америкаси мамлакатлари билан муносабатларини янада ривожлантиришдан принципиал манфаатдорлиги, бу муносабатлар кейинги йилларда тобора кўп томонлама тус олаётганлиги тасдиқланди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Советининг Раиси М. С. Горбачевнинг

Марказий телевидение орқали сўзлаган нутқи

Азиз ўртоқлар!

Бугунги учрашувда мен сизлар билан миллатлараро муносабатлар масаласи хусусида гаплашмоқчи эдим, ўйлайманки ва бунга аминманки, бу масала ҳозир ҳар бир совет кишисини ҳаяжонга солиб турибди.

Одамларнинг осойишталиги ва ҳаловати, қайта қуришнинг тақдири, борингки давлатимизнинг тақдири ва яхлитлиги ана шу масаланинг тўғри ҳал этилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир.

Сўнгги вақтда дам у ерда, дам бу ерда миллатлараро негизда бетоқатлик, келишмовчиликлар ва ҳатто можаролар содир бўлиб турганлиги дарҳақиқат ҳаммамизни ташвишга солмоқда, оқибатда одамлар рисоладагидек яшаб, ишлай олмаяптилар, бир қанча ҳолларда эса кишилар нобуд бўлди.

Бизда пайдо бўлган қочоқларнинг тақдирига, уй-жойини тарк этган, мол-мулки, ишини ташлаб кетган одамлар чекаётган азоб-уқубатларга лоқайд ва бепарво бўлиш мумкинми ахир.

Қочоқлар орасида тақдири бир умрга чил-чил бўлган қариялар, аёллар, болалар бор. Улар фақат жисмонан азоб чекишаётгани йўқ. Одамларнинг ўй-фикр тарзига, хулқ-одоби ва феъл-атворига салбий таъсир қилиши мумкин бўлган маънавий ларзалар бундан ҳам оғирроқдир.

Халқлар ўртасидаги душманликнинг муқаррар оқибати бўлган зўравонлик ҳамиша ёвузлик ва ахлоқсизликни келтириб чиқаради.

Мен бу ўринда буларнинг ҳаммаси регионлар ва умуман мамлакат экономикасига мудҳиш таъсир ўтказаётганлиги, катта моддий талафотларга олиб келаётганлигини гапириб ҳам ўтирмайман.

Ўтган йили Тоғли Қорабоғда вазият мушкуллашиб, бизнинг миқёсларимизга кўра кичикроқ шаҳар бўлган Степанакертда корхоналар тўхтаб қолганида, бу юзлаб корхоналар иш маромига таъсир этди, кўплаб оилаларнинг, меҳнаткашларнинг бюджетига таъсир қилди, уларга зиён етказди.

Биз миллатлараро тўқнашувларнинг айрим ўчоқлари ҳақида гапиряпмиз. Аммо ана шундай ҳодисаларнинг жуда катта хавфини англаб олмасак, агар бу воқеалар тарқалаверса, бошимизга ёмон кунлар тушиши мумкин.

Барча миллатларга мансуб кишилар бу вазиятни билишлари, уни англаб етишлари керак. Масъулиятсиз шиорлар, сиёсий гиж-гижлашлар манфаатларни сунъий тарзда бир-бирига қарши қўйиш ва тўқнаштиришга, бир миллатлар томонидан бошқа миллатларнинг қисиб чиқарилишига умид боғлаш, шу тахлитдаги даъватлар ва ҳаракатлар ялпи кулфатга олиб келиши мумкин.

Ҳозирги авлод ва бўлажак насллар шу йўлга бошлаган кимсаларни ҳам, ўз вақтида огоҳлантириб, тентакликдан қайтармаганларни ҳам лаънатлайдилар.

СССР Олий Советининг Раиси сифатида миллатлараро муносабатларнинг кескинлашуви хавфининг ортиб бораётганидан ва жамият учун, ҳар бир оила учун, ҳар бир киши учун шу хавф билан боғлиқ оқибатлар хусусида огоҳ этиб қўйишни ўзимнинг бурчим деб биламан.

Ҳар бир одам ўзи яшаётган мамлакат қонунларига бўйсуниши керак. Шундай қилинсагина, миллатидан қатъи назар ҳар бир гражданнинг ҳуқуқига гарантия берилиши мумкин. Давлат эса ана шу ҳуқуқларни ўз ихтиёридаги барча воситалар билан ҳимоя қилади.

Миллатчилик кўринишлари маҳаллий миллатчилик шаклида намоён бўладими ёки шовинизм тусида намоён бўладими, бундай миллатчилик кўринишларига ҳеч ким тоқат қилмаслиги керак. Булар ҳар бир миллат учун ҳақоратомуздир, инсон қадр-қиммати нуқтаи назаридан таҳқирлаш ва одобсизликдир.

Миллатлараро муносабатларда пайдо бўлган келишмовчиликлардан чайқовчилик мақсадида ва ҳатто бевосита жиноий мақсадда фойдаланишни истаётган кимсаларга тоқат қилиб бўлмайди. Агар ҳақиқатан ҳам тоқатсизлик зарур бўлса, бу аввало, миллатлараро адоватни қасддан авж олдираётган кишиларга нисбатан зарурдир.

Мен аввал ҳам гапирган эдим ва яна айтмоқчиманки, бу ўт билан ўйнашишдир. Кимки ана шу йўлга тушган бўлса, ўз халқи олдида ва умуман жамият олдида ўз зиммасига жуда оғир масъулиятни олади.

Биз вазиятнинг шу тахлитда ривожланишини тўхтатишимиз шарт. Миллатлараро тўқнашувларни чиқараётган, чегараларни қайтадан тузишга, кам сонли миллатларни ҳайдаб юборишга чақираётган кимсаларга қарши Қонунларнинг талаблари ва одамларнинг ҳаётий манфаатларига мувофиқ тарзда жуда қатъий чоралар кўраётганимизда иккиланмаслигимиз лозим.

Бу ўринда жиноят йўлига кирган кимсаларнинг ҳам, уларга ёрдам бераётганларнинг ҳам таноби тортиб қўйилиши керак.

Аммо кечиктириб бўлмайдиган ҳаракатлар зарурлиги тўғрисида гапирар эканмиз, ҳамма ишни фақат фавқулодда чора-тадбирларга, ёнғинни ўчиришгагина боғлаб қўйиш керак эмас. Биз, ўртоқлар, масалани пухта ўрганишимиз ва миллатлараро муносабатларни соғломлаштириш юзасидан комплекс тадбирларни амалга оширишимиз, чигалликларни келтириб чиқараётган сабабларни тугатишимиз керак.

Ҳақиқатнинг кўзига тик қараб, шуни тан олиш керакки, барча халқларимиз тараққиётида жуда катта ютуқлар билан бир қаторда синчков диққат-эътиборни ва шошилинч ишларни тақозо этадиган анча муаммолар ҳам тўпланиб қолди.

Пайдо бўлган қийинчиликларнинг сабаблари бир хил эмас.

Мамлакатимиздаги барча халқлар экономикаси ва маданиятида содир бўлган жуда катта ўзгаришларни ҳеч ким инкор эта олмаса керак. Аммо бу ўзгаришлар узоқ вақт назарга илинмаган, илдиз отиб кетган муаммоларни ҳам келтириб чиқарди.

Миллий муаммолар ва экономикадаги турғунлик, одамнинг социал эҳтиёжларига эътиборсизлик келтириб чиқарган муаммолар зиддиятларнинг чигал тугунига чирмашиб кетди.

Барча миллатларнинг қўшилиб кетиши хусусида бир замонлар амал қилиб келган йўл-йўриқ аслида шунга олиб келдики, яқинлашиш ва интернационаллашиш объектив тенденцияси, умуман олганда соғлом тенденция миллий ўзлигини англашнинг ўсишига қарама-қарши қилиб қўйилди.

Биз ҳозир бутун-бутун халқларнинг ўз юртидан сургун қилиниши, кам сонли миллатларнинг миллий манфаатларини унутишдек илгариги бир неча ўн йиллар мобайнида йўл қўйилган қонунсизлик жароҳатларига ҳам дуч келмоқдамиз. Ҳа, шундай бўлган эди ва бу қонунсизлик ўз асоратини қолдирди.

Миллий манфаатларга бефарқлик, республикаларнинг автономияларнинг кўпгина социал-иқтисодий муаммолари ҳал этилмаганлиги, мамлакат халқлари тили ва маданияти тараққиётидаги бузилишлар, демографик вазиятнинг ўткирлашуви ва бошқа кўпгина салбий оқибатлар — ана шундай ноҳақликлар сабабли пировард натижада миллатлараро муносабатларда кескинлик вужудга келди.

Ҳаммамизнинг олдимизда ана шу муносабатларни нормал, соғлом изга солишдек жуда жўн бўлмаган вазифа турибди. Бу ҳаётий зарур вазифадир.

Биз тўғри йўлни танлаб олишимиз, бу масалалар қандай ёндашувлар негизида ҳал этилишини аниқ-равшан белгилаб олишимиз керак.

Тўпланиб қолган муаммоларни ҳал этишнинг қандай йўли бор?

Биринчиси. XIX партия конференциясида айтиб ўтилган таг-заминли социалистик мезонга амал қилиш лозим — миллатидан қатъи назар, ҳар бир киши мамлакатнинг исталган қисмида ўзини тенг ҳуқуқли гражданин деб ҳис этиши, СССР Конституциясида гарантиялаб берилган барча ҳуқуқлардан фойдаланиш учун имкониятга эга бўлиши зарур.

Миллатлар ва халқларнинг тенглиги миллатидан қатъи назар одамларнинг тенглиги билан чамбарчас боғлиқдир. Бу — башарият цивилизацияси инсонпарварлигининг олий қонунидир.

Ана шу қонун уқиб олинмаган жойда янги фожиали воқеалар содир бўлмоқда ва яна содир бўлиши мумкин. Ҳозирча можаролар айрим миллатларга мансуб кишилар камчиликни ташкил этган ва чоғроқ жамоалар яшаётган районларда юз берди.

Агар миллатлараро адоват маҳаллий миллат кишилари билан ёнма-ён бошқа миллатларга мансуб бўлган миллион-миллион кишилар яшаётган регионларга ёйилиб, уларни қамраб олса, нима бўлади?

Ана шу телбаларча адоватнинг оқибатлари нечоғли фожиали бўлиши наҳотки равшан бўлмаса? Ўзимиз-ку инсониятни зўравонликсиз дунёни бунёд этишга даъват этяпмиз, бошқаларга кўрсатадиган ибратимиз шу бўладими?

Иккинчиси. Агар ҳар бир миллат, ҳар бир халқ ўз уйида, ўз ерида ўзини, таъбир жоиз бўлса, дадил ҳис этган тақдирдагина яхшилик сари ўзгаришга умид боғлашимиз мумкин.

Шунинг учун ҳам иқтисодий, социал тараққиёт учун, тил ва маданиятнинг эркин ривожланиши, ҳозирги халқларнинг аждодлари неча асрлар мобайнида яшаган муҳитни сақлаб қолиш ва ундан оқилона фойдаланиш учун барча зарур шарт-шароитлар таъминланиши керак.

Бу равшандир, яна шу нарса ҳам аниқ-равшанки, ўз ҳаётини, фарзандлари ва неваралари тақдирини шу ер билан боғлаган бошқа миллатга мансуб кишиларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини чеклаш ва айниқса уларни қисиб чиқариш эвазига маҳаллий аҳолининг фаровонлигига эришиб бўлмайди.

Биз кўп миллатли ҳамжамиятда яшаб келдик ва бундан буён ҳам яшайверамиз. Бу мамлакатдаги барча иттифоқдош ва автоном республикалар, барча автоном областлар ва округлар, барча ўлкалар ва областларга нисбатан тўғридир.

Кўпмиллатли Иттифоқимизнинг ўзига хос жиҳати ана шундадир ва бу билан ҳисоблашиш керак.

Учинчиси. КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленумидан кейин партия ва халқ сиёсий ва иқтисодий системаларнинг туб ислоҳотини амалга ошириш зарур деган хулосага келдилар. Эндиликда эса ҳаёт совет федерациясида ҳам худди ана шундай теран ўзгаришлар қилиш зарурлигини тақозо этмоқда.

Шу билан боғлиқ барча масалаларни тубдан ишлаб чиқиш лозимлиги мутлақо тушунарлидир. Бу ўринда баҳамжиҳат ҳаракат қилиш керак. Бу бизнинг муштарак ишимиздир. Энг яхши қарорлар қабул қилишдан биз ҳаммамиз манфаатдормиз.

Бундай иш бошланган ва жадал давом этмоқда. Яқин орада партиянинг миллий сиёсати масалалари КПСС Марказий Комитетининг Пленумида муҳокама қилинади. СССР халқ депутатлари съезди ва мамлакатнинг Олий Совети бу масалалар билан батафсил шуғулланади.

Ҳозир қуйидагиларни айтиш лозим бўлади. Федерацияни қайта қуриш, миллатлараро муносабатларни уйғунлаштириш ҳақида ўйлар эканмиз, биз неча асрлар мобайнида, айниқса Совет ҳокимияти йилларида таркиб топган реалликларни ҳисобга олмаслигимиз мумкин эмас, албатта.

Федерация составида халқларимиз иқтисодий, социал ва маданий тараққиётнинг катта йўлини босиб ўтдилар, мен юқорида айтганимдек, улкан натижаларга эришилди. Эндиликда ҳар бир алоҳида республика ҳам, умуман федерациямиз ҳам замонавий цивилизациянинг улуғвор муваффақиятларини намойиш этмоқда.

Иттифоқ доирасида барча республикаларнинг социал манфаатлари бир-бири билан мустаҳкам боғланди, бутун мамлакат миқёсидаги меҳнат тақсимоти ва кооперация негизида яхлит халқ хўжалик комплекси таркиб топди.

Ҳар бир миллат нечоғли бадавлат бўлса ва нечоғли ҳар жиҳатдан равнақ топса, бизнинг совет бирлигимиз шу қадар мустаҳкам бўлади.

Бу ишда анчагина нуқсонларга йўл қўйилганлигини, унда тузатилиши лозим бўлган кўзга яққол чалиниб турган номутаносибликлар борлигини ҳисобга олганимизда ҳам шу нарса равшанки, барча республикалар, районлар бир-бири билан ғоят чамбарчас боғланиб кетган.

Ана шу алоқаларни узиб ташлаш — томирларни қирқиб ташлаш демакдир. Яхшиликни қидираман деб яратилган нарсани бузиб ташлаш йўлига ўтиб, федерация инъом этган нарсалардан ва шу федерация доирасида кўпайтирилиши мумкин бўлган нарсалардан воз кечиб бўлмайди.

Шунинг учун ҳам иқтисодий автаркия ва маънавий яккаланишга даъватларни ҳар бир халқнинг, бутун жамиятнинг туб манфаатларига батамом ёт нарса деб тан олиш керак. Бу даъватларнинг амалга оширилиши ҳаммамизни олис ўтмишга, ҳа олис ўтмишга улоқтириб ташлаган, ҳар бир миллатга, ҳар бир кишига жуда катта моддий ва маънавий талафот етказган бўлур эди.

Қайта қуришни бошлар эканмиз, биз аввало турмушимизни тубдан яхшилаш билан шуғулланмоқдамиз. Бунинг учун эса реал имкониятлар бор.

Аминманки, бизни ҳаяжонга солиб турган масалаларга жавобларни емиришдан, бирликни емиришдан эмас, балки федерацияни қатъият билан янгилаш йўлларидан қидириш керак, бундан назарда тутилган муддао федерацияга бамисоли янги умр бахш этишдир, Ленин Совет Республикалари Иттифоқи пойдеворига қўйган принципларни тўла-тўкис ва амалда рўёбга чиқаришдир.

Бу масалаларнинг ҳаммаси олис келажакдаги иш эмас. Ушбу масалалар сиёсий ислоҳотнинг ҳозирги босқичи давомида ҳал этилиши лозим.

Тўртинчиси. Миллатлараро муносабатлар, кўпмиллатли мамлакатда бу масаланинг бутун мураккаблиги хусусида гапирар эканман, мен республикаларимиздаги коммунистлар ва комсомоллар, барча жамоатчиликнинг масъулияти тўғрисидаги фикрни таъкидлаб ўтмоқчи эдим.

Кўп нарса зиёлиларимизга, барча республикалардаги фан ва маданият арбобларига боғлиқдир. Уларнинг миллий жараёнларга таъсири жуда катта, халқлар уларнинг сўзларига қулоқ солишади.

Миллий муаммоларга тааллуқли барча нарса инсоннинг онги ва қалбидан ўтади. Шу боисдан ҳам жамиятимизнинг ҳар бир граждани миллатлараро эҳтиросларни тинчлантиришга даъват этадиган ўз сўзини айтиши керак.

Эндиликда ҳаммадан ва ҳар бир кишидан шу масалалар хусусида қаттиқ масъулият ва ҳалоллик, энг асосийси эса қутлуғ қадамлар ва конкрет ишлар талаб этилади.

Кимгаки одамларнинг тинчлиги ва хотиржамлиги азиз бўлса, шунчаки кузатувчи бўлиб қола олмайди. Бу масалалар хусусидаги позициялар аниқ-равшан ва мустаҳкам бўлиши лозим.

Миллатчиликнинг ҳар қандай кўринишларига қатъият билан қарши чиқар эканмиз, миллий характердаги барча қонуний талаблар ва орзу-умидларга зийраклик билан диққат-эътиборли бўлишимиз муҳимдир.

Совет халқларининг қисмати биттадир. Олдимизда пайдо бўлаётган масалалар, жумладан жуда мураккаб масалалар демократик муҳокама, сабр-тоқат ва бир-бирига эътиборли бўлиш асосида ҳал этилиши мумкин ва шу йўсинда ҳал этилмоқда. Бизнинг бундан бошқа йўлимиз йўқ. Буни яхши тушуниб олиш билан бирга шунга яраша ҳаракат қилиш ҳам керак.

Азиз ўртоқлар! Мен мамлакатимиздаги барча миллатларга мансуб кишиларга, ҳаммангизга мурожаат қилмоқдаман. Мен сизларнинг ақл-идрокингиз ва қалбингизга мурожаат қилмоқдаман.

Мен ҳозирги ва бўлажак давр олдида буюк масъулият намоён этишга, миллатлараро муносабатларда тўпланиб қолган муаммоларни дўстлик ва ҳамкорлик негизида ҳал этиш ва муштарак манфаатларимизни ўйлаб совет федерациясини тараққиётнинг кенг йўлига чиқариш учун барча ишларни қилишга даъват этиб мурожаат қилмоқдаман.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА КЕНГАШ

Қишлоқ хўжалик маҳсулотини сақлаш, қайта ишлаш базасини ҳамда озиқ-овқат машинасозлигини ривожлантиришга, замонавий озиқ-овқат индустриясини барпо этишга оид партия билан ҳукумат қарорлари қандай бажарилаётганлиги 30 июнь куни КПСС Марказий Комитетида бўлиб ўтган кенгашда кўриб чиқилди. Кенгаш ишида иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, ўлка ва область партия комитетларининг биринчи секретарлари, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советларининг, халқ депутатлари ўлка ва область Советлари ижроия комитетларининг, республика, ўлка, областлар ҳамда йирик шаҳарлар агросаноат комитетларининг, республика матлубот союзлари правлениеларининг раислари, КПСС Марказий Комитети аграр сиёсат масалалари комиссиясининг аъзолари, СССР Олий Совети аграр масалалар ва озиқ-овқат комитетининг аъзолари, СССР министрлари ва давлат комитетларининг раислари, машинасозлик заводлари, қурилиш ташкилотлари, озиқ-овқат саноати корхоналарининг хўжалик раҳбарлари ва партком секретарлари, олимлар ҳамда илмий, конструкторлик ва лойиҳа ташкилотларининг мутахассислари, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг масъул ходимлари, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари қатнашдилар.

Кенгашни КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Советининг Раиси М. С. Горбачев кириш нутқи сўзлаб очди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Е. К. Лигачев доклад қилди.

Муҳокама қилинган масалалар юзасидан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси А. В. Власов, Киев область партия комитетининг биринчи секретари Г. И. Ревенко, Краснодар ўлкасидаги «Кримский» агрокомбинатининг бош директори В. Ф. Крючков, Витебск область партия комитетининг биринчи секретари В. В. Григорьев, Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. М. Масалиев, Москва амалий биотехнология институтининг ректори И. А. Рогов, КПСС Горький область комитетининг биринчи секретари Г. М. Ходирев, Украина ССР Министрлар Советининг Раиси В. А. Масол, Бийск гўшт-консерва комбинатининг директори В. Е. Шестаков, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раисининг биринчи ўринбосари И. Х. Жўрабеков, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. С. Белоусов, СССРнинг жанубий районларида қурилиш министри А. Н. Шчепетильников, Москва областидаги Жуковский нон комбинатининг директори З. Д. Балакирева, Литва ССР Министрлар Советининг Раиси В. В. Сакалаускас, СССР Умумий машинасозлик министрлиги «Энергомаш» конструкторлик бюросининг бошлиғи ва бош конструктори В. П. Радовский, Грузия ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, давлат агросаноат комитетининг раиси Г. Д. Мгеладзе, Астрахань область партия комитетининг биринчи секретари И. Н. Дьяков, Қозоғистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, давлат агросаноат комитетининг раиси Э. Ҳ. Гукасов, СССР Умумий машинасозлик министрлиги «Южное» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош конструктори В. Ф. Уткин фикрлашдилар.

Пировардида М. С. Горбачев нутқ сўзлади.

Кенгаш ишида Л. Н. Зайков, Н. И. Рижков, Ю. Д. Маслюков, Г. П. Разумовский, Ю. Ф. Соловьев, О. Д. Бакланов, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари қатнашдилар.

Кенгаш тўғрисидаги ҳисобот эълон қилинади.

* * *

Кенгаш қатнашчилари саноатнинг озиқ-овқат тармоқларига аталган асбоб-ускуналар ва мамлакат агросаноат комплексидаги кичик механизация воситаларининг СССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида очилган кўргазма-ярмаркасини бориб кўрдилар, Москва ҳамда Москва областининг озиқ-овқат ва қайта ишлаш саноати корхоналарини кўздан кечирдилар.

(ТАСС).

Билдириш

Йигирманчи чақириқ халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг ўнинчи сессияси 1989 йил 14 июль соат 11.00 да область партия комитетининг катта мажлислар залида (Ўзбекистон кўчаси, 9-уй) бўлишини маълум қиламиз.

Партия группасининг мажлиси соат 10.00 да бўлади.

Депутатлар ўша ернинг ўзида соат 9.00 дан рўйхатга олинадилар.

Тошкент шаҳар Советн ижроия комитети.

Об-ҳаво ва саломатлик

3 июлдан 8 июлгача

Ўзбекистон ССР Гидрометеорология марказининг маълумотларига кўра, шу ҳафтанинг аксарият кунлари Тошкентда об-ҳавонинг беқарор бўлиши кутилади. Тоғли ва тоғ этаги районларида ёмғир ёғиб, жала қуяди, момақалдироқ бўлади. Момақалдироқ бўлган вақтда шамол тезлигининг секундига 15—20 метргача кучайиши, чангли тўзон кўтарилиши мумкин. Шаҳарда ҳаво ҳарорати кечаси 17—22, кундузи 30—35 даража атрофида бўлади.

Ҳафтанинг охирига келиб, кунлар яна исийди, ёғингарчилик бўлмайди. Ҳарорат кечаси 19—23, кундузи 34—39 даражагача кўтарилади.

Ҳафтанинг ўртача ҳарорати кўп йиллик нормадан салқинроқ келади.

Н. А. Семашко номидаги сиҳат-саломатликни тиклаш ва физиотерапия илмий-тадқиқот институти медик об-ҳаво маълумотлари ва об-ҳаво таъсирининг олдини олиш марказн мутахассисларининг фикрига қараганда, бундай иқлим шароитлари об-ҳаво таъсирига мойил беморларнинг аҳволига реакция бериши даргумон.

Ана шу тоифадаги беморларга профилактика мақсадида нафас олиш машқларини бажариш, паст ҳароратли сув муолажаларини қабул қилиш, врачларнинг маслаҳати билан юрак-қон томир фаолиятини ростловчи дори-дармонларни қабул қилиш тавсия этилади. Шунингдек, очиқ ҳавода ва салқин ерларда кўпроқ бўлиш, овқатланиш, уйқу ва меҳнат тартибига риоя қилиш керак.

«Уй-жой—2000» программасининг бажарилиши назоратимизда

Тунов куни дўстимиз Абдураҳмонни учратиб қолдик. Соч-соқоли ўсиб, озиб-тўзиб кетибди. Бунинг устига қорайиб, кўзлари ичига тортиб кетган.

— Ҳа, нима бўлди, тинчликми? — хавотир тортиб сўрадик ундан.

— Э, жоним азобга қолди, — деди у хўрсиниб. — Аҳмоқ бўлмасам, таппа-тайёр «дом»ни топшириб, участка олиб ўтираманми... Бир ой бўлди, уй қураман деб, адо бўлдим. Қурилиш материаллари йўқ. Магазинма-магазин, базама-база югураверибб, суробим тўғри бўлиб қолди. Бор-е, деб пахсадан уй қуряпман. Лойдан чиқмай қолдим...

Кейин билсак, қурилиш материаллари излаб, сарсон-саргардон бўлиб юрган биргина Абдураҳмон эмас, балки юзлаб ҳамшаҳарларимиз шу кўйда экан. Бу аянчли аҳвол бизни йўлга чорлади.

«Уй-жой қурилиши равнақига ер участкаларининг ўз вақтида танлаб олиб, ажратиб берилмаётгани ҳам жиддий ғов бўлмоқда. Ҳозир бу масала ҳал этилди. Область партия комитети ва область ижроия комитетининг мадади билан Халқа йўлнинг ичидаги барча ерлар эндиликда шаҳар ихтиёрига берилди. Дарҳол у ерларни ўзлаштиришга киришиш лозим.

[Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг XXVI шаҳар партия конференциясига ҳисобот докладидан].

КУЛДАН ТОМ ЁПИБ БЎЛМАЙДИ

1. «Комфорт» магазини (директори Л. Бобохўжаев)да бўлганимизда ана шу эълонга кўзимиз тушди. Магазиндаги «саҳий амакилар» сентябргача ғишт фондини тақсимлаб бўлишган. Одамлар эса йўқ нарса учун юз бор қатнаб, беҳудага калиш йиртишяпти.

2. «Таштоплесстройторг»га қарашли Бешёғочдаги 9-магазин омборида ноёб санитария-техника жиҳозлари кўздан яшириб қўйилган экан. Сунъий тақчилликни вужудга келтираётган магазин ходимларининг бу ишини «Таштоплесстройторг» раҳбарлари билишармикан!

3. «Силикат» кооперативи ишлаб чиқараётган мана бу пишмаган ярим-ёрти «жиш» ғиштлар иморатга ярармикан! Ғиштнинг сифатига ким жавоб беради! Лекин шундай бўлсада, ғишт тақчиллигидан ҳамшаҳарларимиз бу сифатсиз ғиштларни кўзларига суртиб олишмоқда.

4. Олой бозоридаги «Таштоплесстройторг»нинг 4-магазинида (директори А. Раҳматуллаев) ойна йўқ деб қўл қовуштириб ўтиришибди. Қупқуруқ ойна қирқиш столи ва бўмбўш ойна контейнерлари магазин олдида қуруқ «савлат тўкиб» турибди.

Дарҳақиқат, ўнлаб ҳамшаҳарларимизнинг бу жойларни «забт» этишганига анча бўлди. Ҳозир ўрикзорда бири паст, бири баланд бўлиб, уйлар «қўзиқориндек кўкариб» чиқмоқда. Шифокорлар шаҳарчасига кетаверишда, Қорақамиш каналининг ўнг соҳилида ҳам янги участкалар қад кўтаряпти. Лекин бундай разм солсангиз, қурилиш шашти паст. Уддабуронларгина бир амаллашяпти. Кўплар эса пойдеворни қуриб қўйиб, ғишт тополмай ҳайрону сарсон...

Шаҳримизда қурилиш материаллари билан савдо қилувчи анчагина база ва магазинлар, ҳатто кооперативлар бор экан. Бу дўконларга кириб бир хил жавобни эшитасиз.

— Цемент борми?
— Анчадан бери йўғ-а...
— Гул қоғоз-чи?
— Келмаяпти...
— Сопол плита, кошин-чи?
— Ўзи таги йўқ.
— Пеноплин бордир?!.
— Умуман олмаймиз.
— Ванна керак эди.
— Отлиққа ҳам йўқ-ку, ука.
— Мих-чи?
— Тортилиб қолди-я...

Сотувчининг совуққон жавобидан пешонангиз тиришиб кетади.Ноилож, бола-чақанинг ризқини қийиб, не азоб билан тўплаган пулингизни кўзингиз қиймай, юрагингизнинг аллақаери узилиб кетгудай бўлиб «сомон» бозорига, чайқовга тушасиз. Марҳамат, ғишт дейсизми, гул қоғозу пеноплин дейсизми, жондан бошқа ҳамма нарса бор. Пул бўлса, чангалда шўрва. Икки — уч бараварига олаверасиз. Буларни кўриб ҳайратдан ёқа ушлайсиз. Беихтиёр хаёлингиздан, наҳотки, ОБХСС ходимларини «Буларни қаердан олишаркин? — деган савол қизиқтирмаса, деган ўй ўтади.

— Текшириб кўришса, ёмон бўлмасди, — дея фикримизни қўллаб-қувватлайди Октябрь массивининг Дадил кўчаси 3-проезди 45-уйда истиқомат қилувчи Шокир Икромов. — Икки кундан бери магазинларни айланиб оддий эшик илгагини тополмадим. Ҳеч бир дўконда цемент йўқ. «Комфорт» магазинига бориб сентябрь ойига алибастр олиш учун ёзилиб келяпман.

Ўзбекистон ССР бинокорлик материаллари саноати министрлигига қарашли ишчилар таъминоти бошқармасининг бутун шаҳарга донғи кетган, айни шу пайтда иши чаққон «Комфорт» магазинига ташриф буюрдик.

Унинг директори Лутфулла Бобохўжаевнинг олдига қурилиш материаллари сўраб келаётганларнинг кети узилмайди. Устига устак телефон бир зум тинмайди.

— Уфф, — деди у трубкани қўйиб пешона терини артаркан. — Тинчлик йўқ. Ҳамма ғишт сўрайди. Йўқ бўлса қаердан оламиз. Ҳозирнинг ўзида ғишт олиш учун мингдан ортиқ киши навбатда турибди. Бир йиллик ғишт фондимиз ўзи бор-йўғи 13 миллион. Шунинг ҳам бир миллионини «қирқиб» ташлашди. Ҳар бир кишига 10 минг дона ғишт берилиши керак. Айрим кишилар эса ота-онаси, ака-укасини қайта-қайта навбатга қўйиб олиб ётишибди. Инсоф ҳам керак-да!

Ҳа, балли! Инсоф ҳам керак. Лекин шундай бўлаяптимикан?

«Комфорт» олаётган ғиштнинг баракаси ўчган кўринади. Биз Тошкент қурилиш материаллари ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Силикат» кооперативида бўлганимизда, директорнинг гапига ишончимизни бутунлай йўқотдик. Афтидан у бизнинг қўйнимизни пуч ёнғоққа тўлдирмоқчи бўлганга ўхшайди. Маълум бўлишича, тақсимот тарозуси бузилаётган экан. «Комфорт»дагилар кўрпага қараб оёқ узатишмасдан, буюртмачиларга ойлик фонддагидан ортиқча ғишт ёзиб берадиган одат чиқаришибди. Ахир қозонда бўлса чўмичга чиқади-ку!!

«Уй-жой» тиғиз программасини ҳал этиш учун ҳар бир имкониятдан фойдаланиш керак. Шулардан бири якка тартибда уй-жой қуришдир. Шу йилнинг ўзидаёқ 1600 оилага ҳовли-жойи бўлган уй қуриш имконияти берилди. Келгуси йили яна 3,5 минг оила ана шундай имкониятга эга бўлади. Аммо бу ўринда маҳаллий Советларнинг раҳбарлари бўлган коммунистлар бу ишга бош-қош бўлишлари, корхоналар эса коммуникациялар қуришда, материаллар билан таъминлашда ёрдам беришлари керак.

[Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг XXVI шаҳар партия конференциясига ҳисобот докладидан].

Масалан, «Силикат» кооперативи бу йил 14 миллион 400 минг дона ғишт ишлаб чиқаради. Шунинг 3 миллион донаси «Комфорт» магазини орқали аҳолига сотилади. Ўртача сарҳисоб қилинса, бу ғиштнинг 250 минг донаси ҳар ойда аҳолига сотилиши керак. Аммо магазиндагилар аҳолини сарсон-саргардон этаётганликларини қандай изоҳлаш мумкин? Уй қурувчиларга бир ойда ёзиб бериладиган ғиштнинг умумий миқдори 250 минг донадан ортиб кетмоқда. Навбатда турганларнинг омади чопганлари ғиштга эга бўлишаяпти. Қолганлари кейинги ойга ғишт олиш учун беҳуда вақтларини ўтказишаяпти.

Йил бошидан бери «Силикат»дан аҳолига сотилган ғишт 1 миллион 690 минг донани ташкил этади. Шунинг 190 минг донаси белгиланганидан кўпдир. Жданов, Мирқурбонов, Хўжаев, Исамуҳамедов сингари буюртмачилар апрель ойидан буён ғишт ололмай сарсон бўлиб юришибди. Умуман ўтган ойдан қолган, яъни аҳолига кўп ёзиб юборилган 25 минг дона ғиштни таъминлаш масаласини энди ҳал этиш мўлжалланмоқда. Демак, «Комфорт»даги саҳий амакилар кимларгадир «ишчанлигини» кўрсатиш учун ҳаводан 25 минг дона ғиштни олиб, ёзиб юборганлар.

«Силикат» кооперативи тайёрлаётган маҳсулотнинг сифати гарчи яхши бўлмасада, барибир ночор одамлар уни кўзга суртиб олмоқдалар. Уларнинг кўпи синиб кетган, қирралари чиқмаган, қингир-қийшиқ. Бинобарин, корхонани 30-йилларнинг бошида қурилганлигини рўкач қилаётган «Силикат» кооперативи раиси ўринбосари В. А. Грин аҳволни ўнглаш ўрнига хотиржам юрибди. Буюртмачиларга бўлаётган унинг тўраларча муносабати асло қуюшқонга сиғмайди. В. Грин биз билан гаплашишни ҳам истамади.

Бекорга у буюртмачиларга осмондан келмас экан-да?! Наҳотки, Виктор Аркадьевичнинг мушугини «пишт» дейдиганлар топилмасмикан?! Ахир, у туфайли ўнлаб одамлар вақтида ғишт ололмай, қачонгача сарсон бўлишади? Унинг айтишича, одамлар ғишт олиш учун ўз вақтида келишмаётган эмиш. Ия, наҳотки?!

«2-Кирпичник» кооперативи раиси Сиддиқ Маҳмудовнинг айтишича, «Комфорт» орқали тарқатиладиган ғишт 1 миллион донани ташкил этар экан. Ярим йил давомида 549 минг дона ғишт сотилибди. Гарчанд бу борадаги план ошириб адо этилган бўлса-да, талаб юқорилигича қолмоқда. Бир ойлик фондни буюртмачилар уч куннинг ичидаёқ кооперативдан олиб қўйишяпти. Ўтган йили «Комфорт»га бериладиган фонд 2,5 миллион дона ғиштни ташкил этган бўлса, бу йилгиси бир миллионтага тушиб қолибди. Кўриниб турибдики, фонд камайиб кетган, талаб эса йил сайин ортиб бораяпти. «Силикат»дагидек, бу ерга келувчиларнинг ҳам қўлидаги қоғозчаларда ойлик фонддагидан икки, баъзан уч баробар кўп ёзилган.

Ғишт тақсимланаётган пайтда буюртмачиларнинг асаблари қақшаб кетади. Ишқилиб ёқа йиртса ҳам, ғишт олса бас. Яна бир масала — кооперативни хом ашё билан таъминлаш кескин муаммо бўлиб турибди. Ҳасанбойдаги карьер ёпилганлиги учун улар бошқа ердан бўладиган ёрдамга бир ҳафтадан буён кўз тикиб турибдилар. Оржоникидзе районининг Майский посёлкасида қурилаётган йиллик қуввати 60 миллион донага эга бўлган янги завод қурилишининг 1981 йилдан буён чўзилиб келаётганини сира тушуниб бўлмайди. Ундан умидвор бўлган мутасадди раҳбарлар мавжуд ишлаб турган ғишт заводларига кам эътибор бермоқдалар.

Ваҳоланки, уларнинг кўпи эски, бугунги кун талабига жавоб бермайди. Оқибатда фондлар йилдан йилга камайиб кетаяпти. Бу кооператив олдин алоҳида завод бўлган пайтида, яъни бундан беш йил аввал йилига 80 миллион дона ғишт ишлаб чиқарган эди. Энди эса янги қурилишлар ҳисобига майдоннинг торайиб бораётгани туфайли қуввати 12 миллионтага тушиб қолди. Қолаверса, техника талабларига яхши жавоб бермайди. Бульдозер ишламай бузилиб ётибди. Ҳисобдан чиқарилган бульдозердан ишчилар шу пайтгача фойдаланиб келишаётган эдилар. Энди эса янгисини ажратишмаяпти.

«Таштоплесстройтрог»нинг Салордаги базасига кириб борганимизда, бу ерда одамлар эҳтиёжини қондириш юзасидан муайян ишлар қилинаётганининг гувоҳи бўлдик. Базага келганлар ҳафталаб, ойлаб, сарсон-саргардон бўлиб юрмайдилар. База қабулхонасидаги котиба қиз рўйхатига ёзилиб, керакли материалга буюртма беришнинг ўзи кифоя: талаб қондириладиган пайтда буюртмачининг уйига чақириқ қоғози боради. Фақат талабни қондирилиши учун олинган буюртмани таъминотчилардан ундириб олишга маълум вақт кетади, холос.

— Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига алоҳида рўйхат, аҳолига алоҳида рўйхат ташкил этамиз, — дейди база директорининг ўринбосари Нусрат Жумаев. — Уларга махсус буюртма қабул қилувчи бюро хизмат кўрсатмоқда. Буюртма бўйича олинган қурилиш материаллари кечиктирилмай эгаларига етказиб берилаяпти. Аммо ишни яна ҳам яхшилашимиз зарур. Бу бевосита таъминотчиларга боғлиқ. Айниқса, цементга, ҳозирги вақтда талаб жуда катта. Иш айни қайнаб турган, аҳоли буюртмаси ортиб бораётган «400» маркали бу қимматли қурилиш материалини йил давомида бирон марта ҳам олмадик. Унинг ўрнига Қарағандадан «300» маркали цемент жўнатилмоқда...

Таъминотдаги тақчилликни республикамизнинг ўзидаги корхоналар ҳам келтириб чиқармоқда. Биргина мисол: «Компакт» унитази, «бачок» ва ванна сингари муҳим товарларни Ангрендаги керамика комбинати тайёрлайди. Аммо бу корхона шартнома талабларига қатъий амал қилмаяпти. Натижада навбатда турганлар бу хил буюмларни кечикиб олишмоқда.

Шаҳримиздаги 24 та магазинга шу базадан мол етказиб берилар экан. Бироқ «Таштоплесстройторг»нинг 4, 18, 11-магазинларида, «Комфорт»да ва шунингдек «Ташхозторг»нинг 29-, 4/1, 11/2-магазинларида бўлганимизда юқоридаги савол-жавобнинг шоҳиди бўлдик. Ҳеч вақо йўқ. Ноёб моллар, яъни энг зарур қурилиш материаллари кўринмади. Нега? Агар база етказиб бераётган бўлса, хўш унда бу ноёб қурилиш материаллари магазин пештахталарини четлаб ўтиб, қаёққа кетаётганийкин? Бозордаги — «қўлдаги» материаллар қаердан пайдо бўлаётганийкин?

«Таштоплесстрой»нинг Собир Раҳимов районидаги 2-ёғоч омбори мудири Абдуқодир Жуманов бу йил таъминотчиларнинг яхши ишлаётганлигини, ўндан ортиқ маҳсулот шартнома бўйича ўз вақтида олинаётганлигини айтди. Сабабини билсак, ўтган йили Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ савдо ярмармакасида улар турли корхона ва ташкилотлар билан пухта шартнома тузиб олишган экан. Ҳозир торгнинг 37 фоиз фонди шу омборга берилмоқда. Ўтган йили 2 миллион 600 минг сўмлик ёғоч материаллари олинган эди. Бу йилги фонд анча кўп, яъни омбор 3,5 миллион сўмлик маҳсулот олади.

Шу кунларда база қошида янги магазин қурилаяпти. Унинг умумий саҳни 240 квадрат метрдан иборат бўлади. Базада навбат билан маҳсулот берилмайди. Чунки одамлар ўзларига керакли маҳсулотни келган вақтида бор бўлса олиб кетадилар.

Бизнингча, бошқа ташкилотлар ҳам ана шундай пухта шартнома асосида иш олиб борсалар, фойдадан холи бўлмасди.

Ҳозир ғишт энг тақчил материалга айланган. Чунки кўпчилик уй қураётганлар асосан уйни ғиштдан қуришяпти. Умуман ғиштга бўлган эҳтиёж ҳамиша юқори бўлиб келган. Бас, шундай экан, наҳотки ғишт, пишиқ ғишт, шлакоблок (шлак қўшиб тайёрланган ғишт-блоклар) ишлаб чиқарувчи заводлар қуриш мумкин эмас? Мавжуд ғишт заводлари эса эскирган, ремонтталаб, реконструкцияга муҳтож. Қурилиш магазинлари бўлмагач, томни қўл билан ёпиб бўлмайди-ку! Фонд масаласида ҳам шуни айтиш керак. Тўғри, қозонда бўлмагач, чўмичга чиқмайди. Бироқ тегишли ташкилотлар фонд ажратаётганда эҳтиёжни ҳам тўла ҳисобга олишлари зарур. Уй қураётганларни қурилиш материаллари билан таъминлаш масаласида маҳаллий Советлар ҳам ғамхўрлик қилмоқликлари керак. Шахсий уй-жой қурилиши уларнинг ёрдамига, қўллаб-қувватлашига муҳтож.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари рейд бригадаси — Т. ТОШЕВ, О. ХАРЧЕНКО, Р. АҲМАДАЛИЕВ, Т. КАРИМОВ.

Шарҳчи сатрлари

ДЕПУТАТ НИМАЛАРГА ҚОДИР

«БУТУН ҲОКИМИЯТ — СОВЕТЛАРГА!» шиори остида ўтган сайлов кампанияси ва халқ депутатлари съезди табиий ривожланишни тақозо этади: Советларни ташкил этган кишиларнинг ҳуқуқ ва вазифалари қандай? Бу ўринда гап халқ депутатларининг сайлов округи, регион, жамоат ташкилоти ва умуман бутун мамлакат ҳаётида мисли кўрилмаган янгича, жуда катта аҳамиятга молик мақоми ҳақида кетаяпти. Съездда депутатлик мақоми ҳақидаги масалани муҳокама қилиш иқтисодий ривожланиш ёки миллатлараро муносабатлар сингари жуда катта муаммолар қатори энг қизғин тус олди.

Кўп депутатлар съезд ишини уларнинг худди шу мақомини тасдиқлашдан бошлаш керак, деб ҳисобладилар. Зотан депутат нималар қилиши мумкин бўлган имкониятларни аниқламай туриб иш олиб бориш, қарорлар қабул қилиш, давлат миқёсидаги сиёсатни ишлаб чиқиш мураккабдир.

Лекин бошқа бир нуқтаи назар ғолиб келди: биринчи съездда депутатлар мақоми ҳақидаги қонунни шошмашошарлик билан қабул қилмасликка келишилди. Чунки бу масала жуда жиддий бўлиб, ҳар томонлама ўйлаш ва муҳокама қилишни талаб этарди. СССР Олий Советига қонун лойиҳасини ишлаб чиқиш ва муҳокама қилинганидан сўнг уни кузги съездда тасдиқлашга қарор қилинди.

Бундай ёндашув муаммони тўла ҳал этди, дейиш мумкин эмас. Съезддан кейин баъзи депутатлар ўз депутатлик вазифаларини бажариш учун жойларга жўнаб кетишди, баъзилари Олий Советда иш бошламоқдалар ва уларнинг ҳуқуқлари ва имкониятлари тўғрисидаги қонун бугуннинг ўзидаёқ керак бўлмоқда. Шу кунларда съезднинг бундай ҳужжат лойиҳасини тайёрлаш ҳақидаги қарори эълон қилинди. Лойиҳада янги қонун қабул қилингунига қадар халқ депутатлари депутатлик фаолиятининг барча ҳуқуқ ва кафолатларига, СССР Конституциясида, ҳозирги қарорда ва депутатлар мақоми тўғрисидаги аввалги қонуннинг қоидалари[illegible]

Қарорда депутатларнинг баъзи ҳуқуқ ва мажбуриятлар доираси ҳам белгилаб берилган. [illegible] сайловчилар, коллективлар ва жамоат ташкилотлари олдида ҳисобот беришга мажбур эканликлари таъкидланган.

Ҳозир депутатларнинг қарийб [illegible] қисми доимий парламент ишига жалб қилинди. Москвада Олий Совет комитетлари ва шу совет палаталарининг комиссиялари мажлис қилмоқдалар. Олий Совет [illegible] доимий комиссия ва [illegible] комитет тузганлиги маълум. Улар совет парламентининг доимий ишлайдиган органлари бўлиб қолиши керак.

Комитетлар ва комиссиялар аъзоларининг ярми Олий Совет таркибига кирмайди. [illegible] ҳал қилувчи овоз билан комитетлар ёки комиссиялар мажлисларида қатнашишлари белгилаб қўйилган. Бундан ташқари ҳар бир халқ депутати ўз хоҳишига кўра ҳар қандай комиссия ёки комитет ишида маслаҳат овози билан қатнашиши мумкин.

Халқ депутатлари қонун чиқариш ташаббуси, Олий Совет, унинг комитетлари ва комиссиялари мажлисларида [illegible] зараларда қатнашиш ҳуқуқига эгадирлар, улар таклиф киритишлари, ўз фикрларини айтишлари, сўровлар билан мурожаат этишлари, саволлар, изоҳлар беришлари мумкин.

Бугунги кунда ўз регионларига жўнаб кетган депутатларнинг имкониятлари унчалик аниқ кўринмаяпти. Сайловчилар уларнинг зудлик билан аниқ-равшан ҳаракат қилишларини кутишмоқда. Хўш, бунда уларга ким ёрдам бериши керак? Қарорда шу вазият ҳам назарда тутилган. Халқ депутати, дейилади қарорда, давлат ва жамоат органлари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлардан ўз депутатлик фаолияти учун зарур бўлган ахборотни сўраш ва олиш ҳуқуқига эгадир. Маҳаллий Советлар ижроия комитетлари, корхоналар, муассасалар ва жамоат ташкилотлари сайловчиларни қабул қилиш ва бошқа депутатлик вазифаларини бажариш учун депутатларга хоналар ажратишади, уларни меҳмонхоналар билан таъминлашади.

Съездда жойлардаги барча органлар халқ депутатларига ҳар томонлама ёрдам кўрсатишга мажбур эканликлари бир неча бор таъкидланди. Аммо ҳамма депутатлар ҳам бундай мададга умид боғлай олмайдилар. Сайловолди кампанияси даврида номзодлар маҳаллий аппаратга ёқмай қолган ҳолларда бир неча бор кескин вазият юзага келди. Депутатлар бюрократик аппарат ҳуқуқларини чегаралаб, унга қарши туриш, қайта қуришнинг съезд тасдиқлаган позицияларини ҳимоя қилиш оғир бўлиши хусусида ташвиш билдирдилар. Қарорда давлат ва жамоат ташкилотлари мансабдор шахсларининг депутатларга нисбатан ўз бурчларини бажармаганликлари учун жавобгар эканликлари кўзда тутилади.

Съездда давлат олий ҳокимият органи фаолиятининг нормаси сифатида тасдиқланган ошкоралик ҳар бир депутат фаолиятининг ҳам ажралмас қисмига айланиши лозим. Уларнинг барчаси ўз сайловчилари олдида ҳисоб беришлари кераклигини ҳам унутмаслик зарур. Шу муносабат билан депутатларга ўз нутқларини эълон қилишлари, радио ва телевидение орқали, ўз сайлов округлари ёки уларни сайлаган жамоат ташкилотлари нашр этадиган газета ва журналларда чиқишлари учун катта ҳуқуқ берилади.

Қарорда депутатлар фаолиятининг катта аҳамиятга молик техникавий муаммолари ҳам ҳал этилган. Депутатлик ваколатларини муваффақиятли бажаришга тааллуқли бошқа муҳим масалалар ҳам бор. [illegible]

Ва ниҳоят профессионал парламент фаолияти билан шуғулланаётган депутатлар ўз келажакларидан хотиржам бўлишлари лозим. [illegible]

Депутатлар ўз кундалик фаолиятларида республика Олий Советлари ва маҳаллий Советларга таянишлари керак. Халқ сайлаб қўйган кишиларнинг улар билан қалин алоқаси депутатларнинг режалари ҳамда ташаббусларини, сайловолди кампаниясида берган ваъдаларини, сайловчиларнинг наказларини муваффақиятли бажаришда кўмаклашади.

Л. ЕРМАКОВА,
ТАСС шарҳловчиси.

ЧССРда саёҳатлар мавсуми бошланди

ПРАГА. ЧССРда саёҳатлар мавсуми бошланди. Чехословакия пойтахти кўчаларида чет эллик сайёҳлар тушган автобуслар кўпайиб бормоқда. Улар эрта тонгдан Прага майдонлари ва кўчаларида, унинг музейларида, картина галереяларида, тарихий жойларда, истироҳат боғларида гавжум бўлишади. Шуни таъкидлаш керакки, сайёҳларни жойлаштириш, овқатлантириш ва Чехословакиянинг тарихий ҳамда диққатга сазовор жойлари билан таништирувчи қизиқарли программалар тузиш учун масъул бўлган ташкилотлар янги саёҳатлар мавсуми бошланиши олдидан катта иш қилдилар. Моддий-техника базасини ва сайёҳларга хизмат кўрсатиш сифатини такомиллаштириш учун фақат Чехия Социалистик Республикасида 125 миллион кронадан кўпроқ маблағ сарфланди.

Прага ва бир қанча бошқа шаҳарлар реконструкция қилингандан кейин йигирматадан кўп меҳмонхона яна ишлай бошлади. Янги очилган валюта алмаштириш пунктлари сайёҳлар хизматига тайёр. Уларнинг сони 23 тага етди, жумладан Прагада 6 та шундай пункт бор. Автосайёҳлар ҳам унутилган эмас. Улар учун кемпинглар, автоустахоналар, бензоколонкалар тўғрисида маълумотномалар картаси нашр этилди. ЧССРдагилар дам олишни яхши уюштириш ахборот хизматининг олий даражада ташкил этилиши билан боғлиқлигини билишади. Чет эллик сайёҳлар учун махсус ахборот марказлари ташкил этилган, улар у ерда ўзларини қизиқтирган ахборотларни олти тилда сўраб билишлари мумкин. Саёҳатлар мавсуми бошланиши олдидан сайёҳлар учун барча энг қизиқарли тарихий жойлар ва маданият ёдгорликлари тўғрисида махсус йўл кўрсаткич кўп нусхада нашр этилган.

Германия Демократик Республикаси. Кичкинтойлар—Шенебек (Магдебург округи) болалар боғчасининг тарбияланувчилари лейтенант Альберт Мюллер билан учрашувни ҳамиша орзиқиб кутишади. Меҳмонга келган Мюллер уларга қизиқ-қизиқ расмларни кўрсатади, топишмоқлар айтади. Энг зеҳнли, тўғри жавоб топган болаларга ажойиб совринлар топширилади.

АДН—ТАСС сурати.

Бензин нархи тушаяпти

ЛОНДОН. Жаҳон бозорида нефть арзонлашганлиги натижасида Буюк Британиядаги автомобилларга бензин қуйиш станцияларида бензиннинг нархи пасайди. Бельгиядаги «Петрофина» компанияси биринчи бўлиб ўтган ҳафтанинг охирида бир литр бензиннинг нархи 1,4 пенс пасайганлигини эълон қилганидан кейин Британия нефть бизнесидаги «учта кит» — «Эссо», «Шелл» ва «Бритиш петролеум» компаниялари ҳам худди шундай чоралар кўрганликларини эълон қилишди. Ҳозир бензин қуйиш станцияларида бир литр бензиннинг нархи 40 пенсдан сал кўпроқ.

Матбуотда билдирилаётган фикрга қараганда, нефть монополиялари ўз нархларини жаҳон бозоридаги нархлар билан мувофиқлаштиришга шошилмаяптилар, улар афтидан шу тариқа қўшимча даромад олиб қолмоқчи бўлмоқдалар. «Дейли Миррор» газетасининг таъкидлашича, улар нархларни ҳозирги камайтирганларига нисбатан ҳатто яна икки баробардан кўпроқ пасайтирганларида ҳам даромадларига зарар етмаган бўларди. «Очкўзлик нефть бизнесининг қон-қонига сингиб кетган», деб таъкидлайди газета.

Келаётган хабарларга қараганда, жаҳон бозорида нефть нархининг тобора пасайиб бориши сақланиб қолмоқда.

Жонажон Ватан бўйлаб

«Кўз микрохирургияси» тармоқлараро илмий-техника комплекси фаолиятида янги йўналиш — деҳқончилик пайдо бўлди. Пойтахт медицина комплексининг коллективи профессор С. Н. Фёдоровнинг таклифи билан Митишчи районидаги «Менжинец» совхозининг Протасово бўлимини ўн икки йилга ижарага олди. Бўлимнинг 800 бош қорамоли (шундан 500 боши соғин сигир), 1200 гектар экин майдони, шунингдек техника ва иморатлари бор. Беш ой муқаддам ижарага олинган бўлим илғорлар қаторида бўлмаса ҳам, бугунга келиб дастлабки муваффақиятлар қўлга киритилди. Деҳқонлар учун яхши маиший шароитларни яратиш, медицина хизмати билан таъминлаш, уларнинг кўнгилли дам олишини ташкил этиш кўзда тутилган программани амалга ошириш бошланди.

СУРАТДА: «Себейко Девентер» (Голландия) фирмасининг маслаҳатчиси Еш Блом ва Виктор Гуськов голланд машинасини ишга туширишга ҳозирлик кўришмоқда.

⊙

Саратов области. Энгельс шаҳрининг «Қурувчи» маданият саройида 50 жуфтдан зиёд эгизаклар иштирокида одатдан ташқари томоша уюштирилди. Ҳозир бўлганларнинг қарсаклари остида саҳнага бирибирига икки томчи сувдек ўхшаган икки ёшдан олтмиш ёшгача бўлган кишилар кўтарилишди.

СУРАТДА: программанинг фахрий меҳмонлари Улуғ Ватан уруши қатнашчилари Вера Петровна (чапда) ва Надежда Петровна Заболотнийлар.

ТАСС суратлари.

Маданий меросимиздан

Маҳмуд Қорий

Ўзбек хонадонларида ота-боболаридан қолган китобларни ёдгорлик сифатида сақлаш қадимий одатдир. Бизнинг хонадонимизда ҳам ана шундай китоблардан бири Маҳмуд Қорий тахаллусли шоирнинг ғазаллар мажмуаси эканлигини билиб қолдим. Узоқ йиллардан бери сақланишига қарамай ўқиб чиқмаган эдим. Мен бу шоирни шахсга сиғиниш йилларининг қурбони бўлган бўлса керак деб тахмин қилгандим. Дарҳақиқат, Маҳмуд Қорий номини Ўзбек Совет қомусида ҳам топа олмадим.

Яқинда шахсга сиғиниш йилларининг қурбонлари тўла оқлангач, бу китобни Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ҳузуридаги Ҳамид Сулаймонов номли қўлёзмалар институти илмий ходимлари, хусусан, таниқли олим Азиз Қаюмов диққатига ҳавола қилдим. Олим шу шоир ҳақида сўзлаб, ўзбек классик адабиётида «Қорий» тахаллуси билан ижод этган ҳозирча аниқланган 5 шоир борлигини айтдилар. Маҳмуд Қорий эса маърифатпарвар — демократ шоирлар Муқимий, Фурқатлар билан замондош ва ҳамнафасликда баракали ижод этганлигини, айниқса буюк мутафаккир Алишер Навоий, Фузулий, Машраб, Жомий ва бошқа шоирлар ғазалларига боғлаган мухаммаслари диққатга сазоворлиги, ғазаллари шеърият мухлисларида катта қизиқиш уйғота олишини таъкидладилар.

Қуйида шоирнинг ижодидан бир намуна берар эканмиз, Маҳмуд Қорий ҳақида янада тўлиқроқ маълумотларни сиз газетхонларга маълум қиламиз деган умиддамиз.

Йўлдош НАДИБОЕВ,
ўқитувчи.

Ғазаллар

Арақ дема тизилиб дона-дона мушки гулоб,
Саҳар гул узра тўкулғон фалак сариднн об.
Маслаҳат ила фасоҳат асири дом қилур,
Кимики сайди муҳаббат дили мудом хароб.
Бу ғамда лола сифат доғ — доғдур кўнглум,
Йўлини ҳокиға етмай жигарлар бўлди кабоб.
Фироқи ёр туташтирди жисми жонимни,
Кўзиға баҳри карам ташна гулим кўрса сароб.
Гадони одати эҳромдин юз ўгурмайдур,
Кўз очма радди қабул мудом тавки шўроб.
Шарори тушиб танҳо токи сўзандур,
Нечунки шўҳивашим бўлди масти гулгун тоб.
Бу орзу била бу ғазални ўқиб Қорий.
Йўлиға бош қўйиб айтур мудом кушти тароб.

⊙

Моҳи камоли сенга ҳусни расо муборак,
Ойнан жамолинг топди сафо муборак.
Қай кунға сайр қилдинг, дому балоға дилни,
Зулфинг каби осилғон бу мубтало муборак.
Юрдинг хиром айлаб товуси боғи янглиғ,
Хуршид моҳларга бердинг жило муборак.
Май нашъаси эканму, ё гул юзида шабнам,
Авроқи сафҳа узра дурдона со муборак.
Жон ичра қилай деб ул сарв қоматингни,
Нундек оёға туштум айлаб дуо муборак.
Ул бўса гоҳи эрди мендекин асирларға,
Бермай у чоҳ ичиға тушти жазо муборак.
Нозик ниҳоли жаннат гулдек шукуфи айлаб,
Чун андалиби Қорий бўлсин наво муборак.

Техника ижодкорлари клуби

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли клуб фаолияти кенгайиб бораётир. Ҳозир унга 50 дан ортиқ ихтирочи ва рационализатор фаол аъзодир. Меҳрибон устоз мураббийлар кўмагида техниканинг ёш дўстлари кўплаб янгиликларни амалга оширдилар. Турли моделларни конструкциялаш бўйича қилинган ишлар ҳам эътиборни ўзига тортади. Техника ижодкорларининг бу борадаги изланишларини янада ривожлантириш учун клубга беш ярим минг сўм пул ажратилди. Бундай хайрли иш Бутуниттифоқ ихтирочи ва рационализаторлар жамиятининг Тошкент область кенгаши томонидан амалга оширилди. Клуб аъзолари ишлаган турли моделларнинг энг яхши намуналари яқинда Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига қўйилди. Мазкур янги кўргазма экспонатлари орасида шаҳримизнинг Куйбишев район пионерлар уйи ёш техниклар ишлари ҳам бор.

С. ОДИЛОВА.

Луқма

ИНСОФ БОРМИ?

Шу йил 14 июнь куни Ўзбекистон ССР халқ артисти Юсуфжон қизиқ Шакаржоновнинг хотирасига бағишланган «Кулинг дўстлар, умрингиз узоқ бўлади» номли кечага бир гуруҳ ўртоқларимиз билан «бир кулишиб, дам олиб чиқайлик» деган мақсадда Халқлар дўстлиги Саройига борган эдик. Бизга ўхшаган кулги шинавандалари зални тўлдириб ўтирибди. Аммо эълонда номлари тилга олинган атоқли артистларимиз Наби Раҳимов, аскиячилардан қўқонлик Йўлдошхон Носиров, андижонлик Абдулҳай Махсум Қозоқов, наманганлик ва марғилонлик аскиячилар группалари қатнашмадилар. Яхшиямки ака-ука Абулқосим ва Эркин Тўйчиевлар, Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғуломжон Ёқубов бор экан, жонимизга оро киришди. Халқ учун хизмат қилишга вақт тополмайдиганларни эълонга номларини катта ҳарфлар билан ёзиш шартмиди! Узоқ-яқиндан келган томошабинлар ўша атоқли артистлар ва аскиячиларимизни деб келишганку!

Ғуломжон Ёқубов ашулаларидан сўнг кечани олиб борувчи саҳнага Ўзбекистон ССР халқ артисти Ғанижон Тошматовни таклиф этди. Аския энди бошланади, деб залда жонланиш пайдо бўлди. Минг афсуски Ғанижон акамиз «келганларингиз учун раҳмат» деб фотиҳа бердилар.

Кулги устаси Юсуфжон қизиқ Шакаржоновнинг хотирасига бағишланган кулги кечаси шундай кулгисиз ўтди.

Ҳар битта билетни беш сўмдан олиб, кулги кечасига келган меҳнаткаш халқни ким ва нима учун алдади! Бу беш сўмни ишчи 8 соатлик иш кунида ишлаб топган-ку! Санъаткорларимиз шундай даврда нима учун инсофсизлик қиладилар! Бунга кечани ташкил қилишга мутасадди бўлган ўртоқлар жавоб берсинлар.

Бир гуруҳ томошабинлар номидан:

Риҳситулла АБДУЛЛАЕВ.

Халқ таълими: ислоҳот қирралари

Хўжалик ҳисоби: қолиплар бузилмоқда

ТОШКЕНТДАГИ 21-ҳунар-техника билим юрти электрон ҳисоблаш машиналарига хизмат кўрсатувчи мутахассислар тайёрлайди. Билим юрти компьютерлар ишлаб чиқарувчи Совет — Ҳиндистон — Британия корхонаси — «Интертех»нинг шериги бўлди. Билим юртида «Интертех»нинг Ўрта Осиёдаги дастлабки филиали очилди. СССР халқ хўжалиги ва илмий тадқиқотлар учун космик техника яратиш ва ундан фойдаланиш бош бошқармасининг космик приборсозлик илмий тадқиқот институти, «Кохинор инпэкс прайвет лтд» (Ҳиндистон) ва «Перфект технложис лтд» (Буюк Британия) машҳур фирмалари шу филиалга асос солишди. Улар Тошкентга комплектловчи буюмлар, ускуналарнинг баъзи турларини етказиб беришади, талабалар эса компьютерларни йиғадилар ва уларни программа воситалари билан таъминлайдилар.

Хўжалик мустақиллиги билим юртига ана шу обрўли фирманинг шериги бўлиш учун имконият яратди. Билим юрти бу йил хўжалик ҳисобига ўтган эди. Энди у ўзи учун мустақил равишда пул ишлаб топмоқда, билим юрти шериклари орасида шаҳардаги кўпгина корхона ва ташкилотлар бор.

— Бироқ, савдо-сотиқ билан шуғулланиш бизнинг ягона мақсадимиз эмас, — дейди билим юртининг директори Т. Иноғомов. — Малакали, ижодий фикрлайдиган мутахассисларни тарбиялаш бизнинг асосий вазифамиздир. Ҳозир ёшларга таълим бериш ва уларни тарбиялашда йўл қўйилган камчиликлар муносабати билан халқ таълими шаънига адолатли таъналар қилинмоқда. Билим юртини битириб чиққан ёшлар ишлаб чиқаришга келганларида, кўпинча ўзларини йўқотиб қўйишади — билимлари етишмайди, улар ўрганган нарсаларнинг кўпчилиги эса бу ерда қўл келмайди. Биз таълим беришнинг янги, самарали шакл ва усулларини излаяпмиз, янги типдаги ҳунар-техника мактаби — ўзига хос политехника лицейини ташкил этишни ўйлаб қўйдик. Мамлакатимиздаги баъзи ҳунар-техника билим юртлари негизида шундай ўқув юртлари пайдо бўлмоқда. Уларда малакали ишчилар, техника соҳасида ишлайдиган зиёлилар тайёрланади. Бу ерда профессионал тайёргарликдан ташқари ёшларни эстетик руҳда ва жисмоний тарбиялашга кўп вақт ажратилиши лозим.

Коллектив бундан икки йил аввал ҳунар-техника билим юртини ижарага олишга қарор қилганди. Халқ таълими министрлигида таълим-тарбия соҳасидаги янгиликларга катта қизиқиш билан қарашди. Бинобарин, ҳунар-техника билим юртини ижарага олиш улар учун қандайдир ғайритабиий туюлди. Улар таклиф этган, режаларни тажриба доирасида «синаб кўришни» таклиф этишди, вақт эса хўжалик ҳисобига ўтиш мумкин ёки мумкин эмаслигини кўрсатади, дейишди.

Мустақиллик олишгач, ҳунар-техника билим юртида энг аввало ўқув планларини қайта кўздан кечирдилар, бу планларни дарс бериш ва фаннинг энг янги ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқдилар. Ўқув жараёнини ишлаб чиқариш эҳтиёжларига иложи борича яқинлаштиришга алоҳида эътибор бердилар, махсус фанлардаги бир-бирини қайтарадиган мавзуларни бекор қилдилар. Ҳозир талабалар хўжалик шартномасида белгиланган ишларни бажаришмоқда, шу сабабли ҳунар-техника билим юртида программага кўра ярим йилдан кўпроқ вақт ажратиладиган ишлаб чиқариш практикасидан воз кечишга қарор қилишди. Натижада уч йиллик таълим дарси икки йилгача қисқартирилди. Энди талабалар билим юртини битирмасларидан анча олдин қайси корхонада ишлашларини билишади. Билим юрти ўқув йили аввалида корхоналар билан улар учун малакали кадрлар тайёрлаш тўғрисида шартномалар тузишни режалаштирмоқда. Корхона ўз бағрига келадиган бўлажак мутахассисларни ўқитиш учун ҳақ тўлайди, айни вақтда улар билан янада яқинроқ танишиш имкониятига эга бўлади.

Ҳунар-техника билим юрти тарбиячиларининг ғояларига олий ўқув юртларида ҳам қизиқиб қолишди. Политехника институти муаллимлари сўнгги ўқув йилини биргаликда ўтказиш ҳақидаги таклифни қўллаб-қувватлашди. Улар талабалар билан олий ўқув юрти методикаси асосида иш олиб боришмоқда, лекциялар ўқишмоқда, семинарлар, талабалар олган билимни аниқлаш ва уни ошириш мақсадида суҳбатлар ўтказишмоқда, уларга ўз лабораторияларида ишлаш учун имконият яратишмоқда, битириш имтиҳонлари қабул қилишмоқда. Қобилияти зўр ўқувчилар олий ўқув юртига имтиҳонларсиз кириш ҳуқуқини олишади.

Бундай ўқув юртида ишлаш осон бўлмайди, албатта. Шу сабабли бу ерда ўқитувчиларни конкурс асосида қабул қила бошладилар. Айни вақтда тарбиячининг иш ҳақи ўқувчиларнинг тайёргарлик даражасига бевосита боғлиқ қилиб қўйилган. Ўқитувчиларнинг қайси бири педагогикада янги сўз айтишини, қайси бири эса қоидаларсиз яшай олмаслигини қандай аниқлаш мумкин, деган савол туғилади. Ҳар бир муаллим ўз педагогик фаолияти программасини тақдим этиши керак. Бундай программа ҳар бир ўқувчи учун ҳам тайёрланади. Унда тарбиячи ўқувчининг билим даражасига баҳо беради ва унинг имкониятларини олдиндан айтиб беради. Ўқитувчининг маошига қўшиладиган устама ҳақ унинг ўз программасини қандай амалга ошираётганига боғлиқ. Стандарт топшириқ берилган компьютер системаси нохолис баҳолардан холи бўлишга ёрдамлашади.

Бу тадбирларнинг барчаси охир-оқибатда билим юртининг хўжалик мустақиллиги билан боғланган. Бу йил мазкур даргоҳда ўқувчиларни ҳозирча социал жиҳатдан таъминлашга — кийим-кечакка, стипендияга, овқатланишга давлат бюджетидан маблағ олишди. Лекин келаси йилдан бошлаб фақат ўзларига ишонишларига тўғри келади. Ҳозир ҳунар-техника билим юрти корхоналар ва ташкилотлар билан бевосита шартномалар асосида ишламоқда. Булар пул ишлаб топишга имкон берадиган шунчаки ишлар эмас, айни пайтда ўқишни битирувчи ёшларнинг бўлажак касблари хусусияти билан боғлиқ бўлган истиқболли режалардир. «Узбекучавтоматика» махсус ишга тушириш-созлаш бошқармаси ҳунар-техника билим юрти билан ўқув компьютерлари учун турли программалар ишлаб чиқиш юзасидан шартнома тузди.

Билим юрти мактаб компьютерлари ишлаб чиқараётган «Вариант» Совет — Болгария корхонаси учун математика дарси программаларини тайёрламоқда. Республика Халқ таълими министрлиги билан билим юртларига янги педагогика программаларини ишлаб чиқиш учун ҳам шартнома бор. СССР Халқ таълими давлат комитети ўқув юрти фаолияти барча соҳаларини қамраб олувчи системани ишлаб чиқиш ва уни жорий этиш юзасидан ҳунар-техника билим юрти билан шартнома имзолади. Шартнома хўжалик ҳисобидаги ўқув юртининг иқтисодий андозасини ишлаб чиқиш, интеграл ўқув планлари, таҳлил этиш-баҳо бериш системалари, факультатив курслар программаларини яратишни ўз ичига олади. Унга стандарт топшириқ берилган компьютер воситалари, ўқувчилар ва педагоглар диагностикаси, маълумотлар ахборот мажмуаси киради. Ҳунар-техника билим юрти бу программаларнинг баъзиларини ўзида синаб кўрди.

Бу йил ҳунар-техника билим юрти янги мутахассисликлар — ахборот хонаси мудири, программа системалари технологи, шунингдек раҳбар ёрдамчиси мутахассислигини эгаллаш учун ўқувчилар қабул қилади. Шундай қилиб, иш юритиш, экономика, ҳисоблаш техникаси, бошқарув усуллари асослари билан яхши таниш бўлган мутахассис тайёрланади.

Ҳозир ишчиларнинг билим доираси кам, олий ўқув юртларини битираётган ёшларда эса профессионализм етишмайди, деб кўп гапиришмоқда. Пировардида эса бундан ишлаб чиқариш зарар кўради. Тошкент ҳунар-техника билим юрти ана шу муаммони ҳал этиш йўлларидан бирини таклиф қилади — ҳунар-техника билим юрти, олий ўқув юрти ва ишлаб чиқариш интеграциясини йўлга қўйиш керак. Ҳозир билим юртига ўқув-ишлаб чиқариш илмий маркази мақомини бериш масаласи ҳал қилинмоқда. Бу ерда ишчилар, мастерлар, инженерлар тайёрлашади. Ҳар бир киши ўз хоҳишига кўра профессионал таълим билан бирга олий техника таълимини ҳам олиши мумкин. Ўқиш муддати шунга қараб икки йилдан беш йилгача бўлади.

И. ГРЕБЕНЮК,
ЎзТАГ мухбири.

Акс садо

МУАЛЛИМ МАВҚЕИ

«Тошкент оқшоми», 1989 йил 15 апрель

⊙ Очиғини айтганда, мамлакатимизнинг сиёсий, иқтисодий, социал соҳаларда инқирозли ҳолга тушиб қолганлигининг асосий сабабларидан бири халқ маорифига, таълим-тарбияга ва бу ишларга вазифадор асосий фигура — ўқитувчи шахсига бўлган нотўғри муносабатдир. Бу муносабатнинг асоси халқ таълимига «моддий бойлик етиштирмайдиган тармоқ» деб қаралиб, унинг қолдиқли соҳага айланиб қолганида. Бошқача қилиб айтганда, маориф ишига маблағ барча соҳалар таъминлаб бўлгандан сўнггина ажратилади. Ушбу ачинарли ҳолни Ўзбекистон ССР Халқ таълими министри М. А. Зоидов республика компартиясининг сўнгги пленумида етарлича исботлаб берди.

Қайта қуриш жараёни янгича фикрлашни тақозо этади. Янгича ахлоқий муносабатларни шакллантиради. Ўқитувчи эса бу ишда бош ролни ўйновчи шахс. Бунинг учун унинг «қўли ечилган», ўз устида ишлаши, активлик кўрсатиши учун вақти, имконияти, қолаверса моддий фаровонлиги бўлиши керак.

Мақолада муаллиф ўқитувчининг ўз дарсидан ташқари жуда кўп таълим-тарбиявий, ташкилий ишлар билан бандлиги ва бу ишлар учун арзимаган пул олиши ҳақида ачиниб ёзади, фақат ўқитувчига бевосита тегишли юмушлар ҳақида тўхталади. Бироқ партия, совет, жамоат ташкилотлари ўқитувчи зиммасига юклайдиган, унинг ишига алоқаси бўлмаган ишлар озми?! Ачинарлиси шундаки, бу ташкилотлар охир-оқибатда уни моддий манфаатдор қилиш у ёқда турсин, оддий раҳматни ҳам раво кўрмайдилар. Ўқитувчи шуғулланиши керак бўлмаган ана шундай ишлардан энг машаққатлиси маҳаллий ва Олий Советларга сайлов ўтказиш пайтида бошланади. Ўқитувчи сайловчиларни уйма-уй юриб рўйхатга олади, сайлов участкасида навбатчилик қилади, сайлов куни турли сабаблар билан келолмаган сайловчилар уйига қути кўтариб боради ва ҳоказо. Бу ҳол қайта-қайта сайлов ўтказилаётган ҳозирги шароитда, айниқса, ташвишга солади. Ўқитувчининг мактабдан ташқари қиладиган бошқа ишларини санаб ўтирмаса ҳам бўлади. Қизиқ ҳол: халқ депутатлари сайловидек мураккаб, ташкилотчидан ақл-заковат, зукколик, куч-ғайрат талаб қиладиган ишга ва бошқа масъулиятли ишларга қолганда ўқитувчидан муносиб киши йўқ. Бироқ меҳнаткашларни уй-жой, дала ҳовли, санаторий-курорт ёки бошқа нарсалар билан таъминлашга келганда эса, ўқитувчи барча рўйхатларнинг охирида туради, у ҳаммадан ортсагина бирор нарсага эга бўлади, яъни яна юқорида биз эслаётган «қолдиқ» принципи кучга киради.

Хўш, ўқитувчининг моддий аҳволи шунақа экан, уни мактабда нима тутиб турибди? Бизнингча, кўпчилик муаллим ва мураббийларимиз онглиликлари ҳамда фидойиликлари туфайлигина маориф соҳасида ишлаяптилар, моддий ва маънавий камситишларни билиббилмаганга, сезиб-сезмаганга олиб келяптилар. Бироқ касални яширсанг иситмаси ошкор қилади, деганларидек, бу ҳол салбий оқибатларга олиб келмоқда: иродаси бўш ўқитувчилар (айниқса, эркаклар), мактабни ташлаб кетмоқдалар, ишлаётганлари эса соғлиқларини жуда эрта йўқотмоқдалар, натижада соғлиғи ўзига яраша эркак ва аксарият хотин-қиз муаллимлар қўлида қолган мактабда ўқув-тарбия ишлари сусайиб боряпти. Бунинг асосий сабабларидан бири ўқитувчининг иқтисодий аҳволига ва руҳий ҳолатига бориб тақалади. Ҳозир ўқитувчи ўз фанини яхшироқ ўқитиш учун кўп нарсаларга ўз ёнидан маблағ сарфлаши ҳеч кимга сир эмас. Биргина кўргазмали қурол тайёрлашни олайлик. Ўқитувчи мактабда бу ўқув воситаларини ўз ёнидан пул сарфлаб ясайди. Синфни ремонт қилиш, синф жиҳозларини тахтлаш ҳам унинг гарданида. Бунинг устига у вақт билан, соғлиғи билан ҳисоблашмайди. Ҳолбуки у фақат берадиган 18—24 соатлик дарси ва синф раҳбарлари учун 30 сўм пул олади. Агар корхона ишчиси пландан ташқари ҳар бир бажарган иши учун ҳақ олса, ўқитувчи мактабда бўлган ортиқча соати ва бажарган иши учун ҳақ олиш у ёқда турсин, бунга шаъма қилишга ҳам журъат этолмайди. Айтайлик, битта-яримтаси юрак ютиб айтганда ҳам мутасадди ўртоқларнинг жавоби тайин: «Оббо, тушунган киши, муаллим бўлатуриб...».

Ўқитувчидан ўз устида ишлаб, савиясини узлуксиз ошира бориш талаб этилади-ю, уни керакли адабиётлар хусусан, дарслик, методик қўлланмалар, оммабоп сиёсий, бадиий ва илмий асарлар билан таъминлаш унутилади. Аввало у фойдаланадиган дарсликлар, қўлланмалар оз, борлари ҳам кўпчилиги таржима, маҳаллий шароитга мутлақо тўғри келмайди. Агар уларга амал қилинса халқимизнинг анъанавий турмуш тарзини қайтадан қуришга тўғри келади. Оригинал дарслик яратиш устида бош қотириш ўрнига министрлик кўпроқ таржима дарсликларни афзал кўради. Нашриётга ҳам худди шу керак. Оригинал дарслик чоп этиб «калтак» егунча, таржима қилиб қўяқолиш осон-да. Шундай экан, мактаб дарсликлари ва методик қўлланмаларидан иқтисод қилиб, оммабоп адабиётларни юз минглаб нусхада босиб чиқараётган «Ўқитувчи» нашриётининг ишини қандай яхшилаш мумкин?!

Бизда маънавий бойликнинг қадри тушиб кетди. Гўшт дўконида эчки гўшти ҳам 4—5 сўм, ўртамиёна туршакнинг баҳоси 8—9 сўм турса-ю, ақлнинг хазинаси бўлмиш китоб — дарсликни магазинда топиб ҳам бўлмаса?! «Мактаб фонди» деб ўз-ўзини алдашнинг нима кераги бор? Бир китобни беш йил тутиш керак, деб ишонтиришга уринаётган ва ҳар бир синфга 5—6 тадан ҳам китоб етказиб беролмаётган министрлик ва нашриётдаги мутасаддилар шу ҳақда ҳам ўйлаб кўрсалар бўларди. Бу ишнинг жуда катта маънавий зарари ҳеч кимни ташвишга солмаяпти. Чунки юқори синф ўқувчилари кейинчалик қуйи синфларда фойдаланган китобдан юқори синфларда фойдалана олмайди. Наҳотки ўғил-қизга бир ўқув мавсумида 200—250 сўмлик кийим-бош қилиб беришга қурби етадиган ота-она магазиндан 10—15 сўмга китоб сотиб ололмаса? Китоблар нархини ошириш ҳисобидан нашриёт ходимлари ойлигини, авторлар гонорарини ошириш ва бу билан уларни дарсликлар мазмунини янада бойитишга рағбатлантириш шу куннинг кечиктириб бўлмас вазифасидир.

Гапираверсак гап кўп. Бу соҳада ҳақиқатдан ҳам беҳисоб муаммолар йиғилиб қолган, уларни ижобий ҳал қилиш ўқув-тарбия ишини жонлантиришнинг, қайта қуриш жараёнини активлаштиришнинг муҳим шартидир. Биз ўқитувчи, унинг моддий ва маънавий аҳволини, бу орқали таълим-тарбия ишини яхшилаш борасидаги айрим конкрет таклифларимизни ўртоқлашмоқчимиз:

Янги ўқув йилидан бошлаб ўқитувчиларнинг дам олишини йўлга қўйиш, бунинг учун ёз пайтида кимнинг қаерда дам олишини ҳисобга олиш, уларни профилакторийларга, дам олиш уйларига, санаторийларга, даволаш муассасаларига жойлаштириш лозим. Бу иш учун барча шароит мавжуд, фақат жиддий уюштириш кифоя. Халқ таълими министрлигининг пансионатларини ташкил этиш лозим;

республикамиз пойтахтида ҳар қадамда «Рассомлар уйи», «Темир йўлчилар саройи», «Авиасозлар маданият уйи», «Пойабзалчилар маданият саройи», «Киночилар уйи», «Техниклар уйи», ҳатто «Колхозчилар уйи»гача мавжуд. Бизнингча, «Ўқитувчилар уйи»ни ҳам ташкил этиш вақти келди;

ҳатто мамлакат учун оғир саналган йилларда ҳам ўқитувчига шароит яратиш биринчи даражадаги вазифалардан бўлган. Шундай экан, уларга қатор қулайликлар яратиш, ўқитувчиларга уй, машина моддий ёрдам кўрсатишда уларни биринчи навбатдагилар рўйхатига киритиш зарур. Шаҳар транспорти, темир йўл ва авиатранспортда ўқувчи ва студентларнинг ярим баҳога билет олишга ҳақи бору, ўқитувчи бундай ҳуқуқдан маҳрум. Бу ҳуқуқни ўқитувчига ҳам бериш, бундан ташқари ўқитувчини кино, театр ва бошқа пуллик муассасаларга бепул қўйиш лозим. Бу ўқитувчи касби учун зарур;

маълумки, халқ таълими министрлиги ўқув нашрлари планида ўқитувчилар учун дарсликлар, кўргазмали қуроллар, дидактик-материаллар, техника воситаларидан комплектлар тайёрлаш ишлари белгиланган. Биз бу ишни бошқача ташкил этишни таклиф қилмоқчимиз. Кўргазмали қуролларни саноат йўли билан ишлаб чиқаришдан олдин, бор велосипедни қайта кашф этмасдан, ўқитувчиларимиз мустақил, якка тартибда ясаб ўз ишларида қўллаётган ажойиб таълим воситаларидан унумли фойдаланиш учун кўргазмали қуролларнинг республика кўригини ташкил этиш, унда яхши баҳо олганларини буюртма бериб оммавий нусхада тайёрлатиш, энг яхши кўргазмали қурол авторларини моддий ва маънавий рағбатлантириш лозим;

хўжалик ҳисобига ўтиш, ишлаб чиқариш ташкилотлари билан мактаб, умуман, таълим-тарбия муассасалари орасидаги муносабатни анча мураккаблаштириб қўйди. Мактабларнинг бусиз ҳам оғир молиявий аҳволи янада қийинлашди. Соғлом ва ижодкор ишчи кучини етказиб бериш эса биринчи даражали давлат масаласидир. Шунинг учун ишлаб чиқариш ташкилотлари социал соҳалардан бири сифатида ўзларининг микрорайонларидаги мактаблар билан ҳамкорликда ўқув-ишлаб чиқариш ишларини ташкил қилишлари, шу мактаблар социал харажатларининг маълум қисмини ўз зиммаларига олишлари ижтимоий заруриятдир. Бундан ташқари, мактабларнинг хўжалик ишларида мактаб микрорайонида жойлашган муассасаларнинг ҳаммаси ва ота-оналар комитетларининг иштирокларини қонунлаштириш зарур;

таълим-тарбия билан мактаб ҳам, кенг жамоатчилик, хусусан, ота-оналар баравар ва жиддий шуғулланишлари лозим. Эндиликда оилаларнинг бола тарбияси учун жавобгарлигини конституцион зарурият, қолаверса, мажбурият қилиб қўйиш пайти келди.

Юқорида биз санаб ўтган тадбирлар амалга оширилса, ўқитувчиликдек шарафли, айни чоғда машаққатли касбни танлаган, уни ўз ҳаётининг мазмуни деб билган заҳматкаш мураббийларимиз мушкули бир қадар осонлашган бўлур эди.

Бу тадбирларни ҳаётга тадбиқ этишнинг ўзи бўлмайди. Сабаби мактаб-маориф иши оқибати тез орада кўринавермайдиган соҳа. Ҳар бир ишнинг натижасини дарҳол кўришга интилувчи кишилар таълим-тарбия иши тақдирини ҳал қилувчи раҳбарлар орасида ҳам топилади. Бу кайфият, яшириб нима қилдик, маҳаллий раҳбарлар орасида ҳам мавжуд. Улуғ маърифатпарвар шоиримиз Абдулла Авлоний 1916 йилда маориф ишига бепарво замондошлари ҳақида куйиниб шундай деган эди:

Кўзи қиймас маориф йўлиға пул,
Бу Туркистон элининг одати шул...
Ўқурман деса, пул бермас болоға,
Даво борми бу дарди бедавоға!

Ўқитувчи шахсига муносабат юқоридагилардан маълумки, ҳозир ҳам мақтагулик эмас. Шундай бўлса-да, ўқитувчи мавқеи ҳақидаги мулоҳазаларимизни кўтаринкироқ пардада тугатмоқчимиз: дунёда ечилмайдиган, ҳал бўлмайдиган муаммо йўқ. Ёш авлодни, келажак коммунизм қурувчисини ўқитиш, тарбиялашдек масъулиятли ишга вазифадор ўқитувчига ғамхўрлик қилиш билан боғлиқ сиёсий-иқтисодий вазифалар ижобий ҳал бўлишини партиямиз бошлаб берган қизғин қайта қуриш жараёни, муросасиз баҳслар тарзида кечган СССР халқ депутатлари съезди ҳам тасдиқлади. Съезд фаолиятининг лейтмотивини жамият ҳаётини тубдан янгилаш вазифаси ташкил этар экан, ўқитувчи ана шу ҳаётий зарур вазифанинг асосий иштирокчиларидан бири ҳисобланади.

Н. ҒАЙБУЛЛАЕВ,
Тошкент Давлат университети педагогика кафедраси профессори, педагогика фанлари доктори.

С. АҲМЕДОВ,
кафедра катта ўқитувчиси, филология фанлари номзоди.

⊙

Худди шу каби фикрларни К. Д. Ушинский номли ўқитувчилар малакасини ошириш марказий институтининг бир группа ўқитувчилари, ТошДУ ўқитувчиси Р. Ориповлар ҳам ёзиб юборишган.

Муаллим мавқеи, ўқувчилар билими савияси кун тартибидаги биринчи масала эканлигини барча бутун юракдан чуқур ҳис этмоқда.

Муаллим мавқеи баҳсини якунлар эканмиз кўрилаётган ва кўриладиган чоралар хусусида охирги сўз Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлигига ҳавола.

«Хайр боғча, салом мактаб!..» Бундай тадбир С. Раҳимов районидаги 28-болалар боғчасида ўтказилди. Шу куни 100 нафарга яқин жажжи ўғил-қизлар қизиқарли байрам программасида қатнашдилар. Улар ижросида она-Ватан, бахтли болаликни таранnum этувчи шеър ва қўшиқлар янгради.

Катта группа тарбиячилари ва ота-оналар кичкинтойларга оқ йўл тилашди.

СУРАТДА: байрам эрталигидан лавҳалар.

Х. Шодиев суратлари.

Искандар СУЛАЙМОНОВ

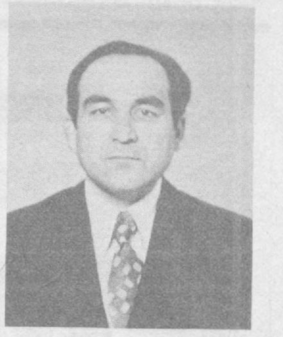

Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент политехника институти Қишлоқ хўжалиги машинасозлиги факультети машина деталлари кафедрасининг мудири, 1971 йилдан бери КПСС аъзоси, профессор Искандар Сулаймонов тўсатдан вафот этди.

И. Сулаймонов 1933 йилда Тошкент шаҳрида хизматчи оиласида туғилди. Тошкент темир йўл инженерлари институтининг механика факультетини тугаллагач, Ленинград темир йўл транспорти институти аспирантурасида ўқиди. 1963 йилда техника фанлари номзоди бўлди. И. Сулаймонов 1964 йилдан то умрининг охиригача Тошкент политехника институти машина деталлари кафедрасига бошчилик қилди.

И. Сулаймонов моҳир педагог бўлиши билан биргаликда машинасозликда композицион материалларни қўллаш бўйича катта илмий иш олиб борди. У 100 дан ортиқ илмий ва методик қўлланмаларнинг муаллифи эди, республикада биринчи бўлиб ўзбек тилида «Машина деталлари» фани бўйича дарслик яратди. Самарали илмий ишлари ва машина деталлари фанини ривожлантиришдаги хизматлари учун И. Сулаймонов 1983 йилда профессор унвонига сазовор бўлди. И. Сулаймонов 1988 йили Москвада бўлиб ўтган Бутуниттифоқ халқ маорифи ходимларининг биринчи съездига делегат қилиб сайланди. У олий таълим ва илмий соҳадаги хизматлари эвазига «Шавкатли меҳнати учун» медали билан мукофотланганди.

Моҳир муаллим, истеъдодли олим, камтарин инсон, профессор Искандар Сулаймоновнинг порлоқ хотираси унинг талабалари, шогирдлари ва дўстлари қалбида абадий яшайди.

Бир группа ўртоқлари.

Маданият хабарлари

⊙ ХУЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ АНСАМБЛЬ. Т. Содиқов номли Тошкент маданият уйи «Ёшлик» татар-бошқирд ашула ва рақс халқ ансамбли қатнашчилари янгича ишлай бошладилар. Улар иш юритишнинг шартномавий йўлига ўтиб олдилар. Энди коллектив аъзолари пулли концертлардан ишлаб топилган фойданинг маълум қисмини оладилар. Ансамбль Тошкент агрегат заводи ва Ленин районидаги 2-маданият уйи клубларида концерт берганидан сўнг дастлабки пул маблағлари унинг ҳисобига ўтказилди. «Ёшлик» ўзининг 25 йиллигини нишонлади. У кўп марта республика конкурсларининг лауреати бўлган.

⊙ «ШУНАҚА» — ленинградлик режиссёрлар Сергей Овчаров ва Ольга Баранова яратган бадиий фильм шундай аталади.

Республика Кино уйида мазкур фильм илк бор намойиш этилди. М. Салтиков-Шчедриннинг мажозий шаклда яратилган «Бир шаҳар тарихи» асарида жамиятимиз кўпгина муаммоларининг моҳияти ва манбалари очиб ташланади. Ана шу асар асосида яратилган фильмда воқеалар рўй берган жой ва унинг вақти, муҳити ва кийим-кечаклари ўзгариб боради, лекин барча янги ва илғор нарсаларга қарши турувчи «ватанимиз» бюрократиясининг руҳи ҳеч ўзгармайди. Кинолентада кўплаб кулгили ҳодисалар ва воқеалар бор. Бу фильм ленинградлик режиссерларнинг ҳамкорликда яратган учинчи асаридир. Бунга қадар мамлакатимиз экранларида уларнинг «Чўпчак» ва «Чапақай» фильмлари муваффқият билан кўрсатилган эди.

⊙ ТАЪТИЛ ОЛДИДАН ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ. Тошкент Давлат консерваторияси талабалари — опера студияси аъзолари ўқув йилини янги спектакль билан тугалладилар. Ўзбек Давлат Катта академик театри саҳнасида Жак Оффенбахнинг «Гофман эртаклари» операси янгради. Қизиқарли воқеалар, чиройли саҳна безаклари ҳамда кийим-кечаклар спектакль республика театр ҳаётида ҳақиқий воқеа бўлганлигини билдирди. Асар премьераси композитор туғилган куннинг бу йил нишонланаётган 170 йиллигига бағишланди. Операни саҳнага қўйишни ташкил этишда Тошкент шаҳар Ленин район мувофиқлаштириш комитети ва Ёшлар илмий-техника ижодиёти маркази, шунингдек «Александра» кооперативи катта ёрдам берди. Мутасаддилар спектаклни ташкилий ва техникавий жиҳатдан таъминлаш юзасидан барча ишларни ўз зиммаларига оладилар.

Муҳаррир
Э. М. ЭРНАЗАРОВ.

Реклама ва эълонлар

Аҳоли диққатига!

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ЖАМҒАРМАЛАР БАНКИ БЎЛИМЛАРИНИНГ БАРЧА ОПЕРАЦИЯ БЎЛИМЛАРИ

1989 ЙИЛ 1 ИЮЛДАН БОШЛАБ

АВТОМОБИЛЬ ЮТУҒИ ОМОНАТЛАРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛА БОШЛАДИ

АВТОМОБИЛЬ ЮТУҒИ ОМОНАТЛАРИ ФАҚАТ ЁШИ 18 ДАН КАМ БЎЛМАГАН АНИҚ БИР ШАХС НОМИГА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Омонатнинг бу тури бўйича омонатчига исталган миқдорда счётлар очиш ҳуқуқи берилади.

Автомобиль ютуғи омонатлари бўйича даромадлар илгари бўлганидек қўйилган омонатнинг 2 процентн ҳисобидан тўланмай, балки қисман ютуқларни тўлаш учун ажратилади.

Ютуқлар тиражи йилда икки марта: августнинг биринчи ўн кунлигида ва февралнинг биринчи ўн кунлигида ўйналади.

Автомобиль ютуғи омонатлари бўйича тиражларда «Жигули» маркасидаги енгил автомобиллар ўйналади.

Ҳар бир тиражда автомобиль ютуғи омонатларининг 500 счётига битта автомобиль ўйналади.

Тираж бошланишига қадар тўлиқ 6 ой мобайнида ўз счётида камида 6.000 сўм омонат қолдиғига эга бўлган омонатчиларгина тираж ютуғида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлади.

Агарда мазкур счёт бўйича ярим йил мобайнида операция тугалланиб, омонат қолдиғи 6.000 сўмдан кам миқдордаги маблағни ташкил этса, у вақтда ўша автомобиль счётининг омонатчиси айнан ўша ярим йилда ўтказилаётган ютуқлар тиражида қатнашиш ҳуқуқидан маҳрум бўлади.

ЙИЛНИНГ 1 АВГУСТИ ВА 1 ФЕВРАЛИ БЕВОСИТА ЯРИМ ЙИЛЛИКНИНГ БОШЛАНИШИ ҲИСОБЛАНАДИ.

Автомобиль ютуғи омонатлари бўйича счётларини тираж ўтказиладиган кундан аввал ёпган омонатчилар тиражда қатнашмайдилар.

ТОШКЕТ ШАҲАР АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ, ҚАЙТА ЎҚИТИШ ВА КАСБГА ЙЎЛЛАШ МАРКАЗИ

ишга таклиф қилади

ТОШКЕНТ ЁҒ-МОЙ КОМБИНАТИГА:

4—6 разрядли контроль-ўлчов асбоблари ва автоматлар бўйича слесарлар, трубалар бўйича ишлаш учун 4—6 разрядли газ-электр пайвандчилар,

Меҳнатга ишбай-мукофот тарзида ҳақ тўланади.

РЕСПУБЛИКА «УЗГИПРОСЕЛЬВОДОСНАБЖЕНИЕ» ЛОЙИҲА ИНСТИТУТИГА:

1,2 категориядаги инженерлар, етакчи инженерлар, группаларнинг мудирлари, қурилиш, сув таъминоти ва канализация, қишлоқ хўжалиги ихтисосликлари бўйича лойиҳаларнинг бош инженерлари, топографлар.

«МОДЕРН» КООПЕРАТИВИГА:

эркаклар, аёллар ва болаларнинг устки кийимларини тикувчи усталар, барча қурилиш ихтисосликларидаги кишилар, кинофото иши, автомашиналар ремонти бўйича усталар, рассом-дизайнерлар.

ЭКСПЕРИМЕНТАЛ ҲАЖМ-БЛОКЛИ УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИГА:

қолипловчилар, арматурачилар, ремонтчи-слесарлар, сантехниклар, электр пайвандчилар, моторчилар ва бетон қориш узелининг операторлари, пўлат темир-бетон конструкцияларининг монтажчилари, стропальщиклар, электр монтёрлар, сувоқчилар, бўёқчилар, дурадгорлар.

Ёлғиз кишилар ётоқхона, оилалилар иш стажи ва Тошкент шаҳрида қайси вақтдан буён пропискада турншларидан қатъий назар навбатга туриш тартибида квартира билан таъминланадилар.

«ГОРДОРСТРОЙРЕМОНТ» трестининг

3-РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА:

электр-газ пайвандчилар, монтажчилар, йўл ишчилари, асфальт ётқизувчилар, кенг кўламдаги механизаторлар, ғишт терувчилар, прораблар («саноат-граждан қурилиши» ихтисослиги бўйича).

ТОШКЕНТ ШАМПАН ВИНОЛАРИ ЗАВОДИГА:

моддий бўлимга бухгалтерлар, инженер-химик, ускуналарнинг созловчилари, машинистлар, нурланувчи экран операторлари, пастеризаторлар, фильтрловчилар, назоратчилар, ўраб-жойлаштирувчилар, погрузчикларнинг ҳайдовчилари, фаррошлар.

«ПОДЪЁМНИК» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИГА:

малакали токарлар, электр пайвандчилар, механик-йиғув ишлари слесарлари, монтажчилар, Г/П 10—16ти автокраннинг ҳайдовчилари, электр кўприк кранининг машинистлари, дефектоскопистлар, электр монтёрлар, электрокара ҳайдовчилари.

Бирлашма ёлғиз кишиларни ёшлар ётоқхонасида шинам ва қулай бошпана, оилалиларни бир йил мобайнида кам оилалилар уйида бир ва икки хонали секциялар билан таъминлайди.

СПРАВКАЛАР ЮЗАСИДАН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ МАРКАЗИ — Космонавтлар проспекти, 6-уй.

АКМАЛ ИКРОМОВ РАЙОН БЎЛИМИ — Фарҳод кўчаси, 21-уй.

КУЙБИШЕВ РАЙОН БЎЛИМИ — К Маркс кўчаси, 59-уй.

КИРОВ РАЙОН БЎЛИМИ — Энгельс кўчаси, 48-уй.

ЛЕНИН РАЙОН БЎЛИМИ — Т. Шевченко кўчаси, 64-уй.

ОКТЯБРЬ РАЙОН БЎЛИМИ — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.

СОБИР РАҲИМОВ РАЙОН БЎЛИМИ — Қорасарой кўчаси, 270-уй.

СЕРГЕЛИ РАЙОН БЎЛИМИ — Спутник массиви, 2-квартал, 69-уй.

ҲАМЗА РАЙОН БЎЛИМИ — Ҳасанова кўчаси, 10-уй.

ЧИЛОНЗОР РАЙОН БЎЛИМИ — Чилонзор массиви, 2-квартал, 3-уй.

ФРУНЗЕ РАЙОН БЎЛИМИ — Шота Руставели кўчаси, 87-уй.

ТОШКЕНТ ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ТЕХНИКУМИ

I-курсга 8-синфни битирган, II-курсга 10-синфни битирганларни

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ТЕХНИКУМ ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА ТЕМИР ЙЎЛ ТРАНСПОРТИ ТЕХНИКЛАРИНИ ТАЙЁРЛАЙДИ: тепловоз хўжалиги, изотермик вагонлар ва совутиш хўжалиги, симли алоқа (темир йўл бўйича телефон-телеграф алоқаси мутахассислиги: телеграф, телефон-телеграф алоқаси мутахассислиги: телеграф, телефон, радио, фақат 10-синфни битирганлар учун), темир йўл транспортида автоматика ва телемеханика, радиоалоқа ва радио эшиттириш (фақат 10-синфни битирганлар учун), темир йўл электр тортиш хўжалиги, темир йўл транспортини энергия билан таъминлаш ва энергетика хўжалиги.

АРИЗАЛАР 31 ИЮЛГАЧА, 30 ЁШГАЧА БЎЛГАН ҲАММА ГРАЖДАНЛАРДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ (10-синфни тамомлаган ўқувчилардан 14 августгача).

ҚАБУЛ ИМТИҲОНЛАРИ 1 АВГУСТДАН 20 АВГУСТГАЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

ТЕХНИКУМДА СИРТҚИ БЎЛИМ ҲАМ БОР.

Техникум адреси: 700167, Тошкент шаҳри, Л-167, 2-Сариққўл кўчаси, 3-уй (55, 66-автобусларнинг «Темир йўл техникуми», 1, 2, 5, 8, 9, 24, 26-трамвайларнинг «Сариққўл кўчаси» ёки «Будённий кўчаси» бекатлари).

Телефонлар: 32-40-85, 32-43-23, 32-44-96, 99-05-32.

«Ташгорстрой» бошқармаси базасидаги

31-ТОШКЕНТ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

бўёқчи, қурувчи, бадиий безак берувчи-бўёқчи, дурадгор-қурувчи, дурадгор-паркетчи, газ-электр пайвандчи, кошинкор-плитачи ихтисосликлари бўйича

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎҚИШГА 8—10 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш муддати — 8 синф базасида — 3 йил; 10 синф базасида — 1 йил.

Совет Армияси сафларида ўз хизмат бурчини ўтаб қайтган, 8—10 синф маълумотига эга бўлган ёшлар сувоқчи-ғишт терувчи касблари бўйича 6—8 ойлик группаларга ўқишга қабул қилинадилар. Машғулотлар группаларнинг комплектлашувига қараб бошланади.

3 йиллик таълим группаларининг ўқувчилари давлат таъминотида бўладилар, 6—8 ойлик таълим группаларининг ўқувчиларига ойига 70 сўм стипендия тўланади. Ҳамма ўқувчиларга ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат ҳақининг 50 проценти берилади. Билим юртида тўгараклар, спорт секциялари ишлаб турибди, «Ташгорстрой» базасида дам олиш зонаси мавжуд.

Билим юртидаги ўқиш даври умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади. Билим юртини тамомлаганлар Тошкент шаҳар қурилиш объектларига ишга юбориладилар.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: директор номига ариза, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумот ҳақидаги ҳужжат, медицина справкаси (086/У форма), яшаш жойидан справка, 6 дона фотосурат (3х4 см.).

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Қоратош кўчаси, 44-уй (7, 8, 11, 16-трамвайлар; 53, 59, 62, 91, 31, 43, 11, 95, 36-автобусларнинг «Ҳадра» бекати). Телефон — 42-33-56.

Ўзбекистон ССР халқ таълими министрлиги Тошкент шаҳар Халқ таълими бош бошқармасининг

12-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1989-1990 ўқув йили учун

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ҚУРУВЧИ-ДУРАДГОР, БЎЁҚЧИ-СУВОҚЧИ, ЭЛЕКТР-ПАЙВАНДЧИ, СУВОҚЧИ-ГАНЧ ЎЙМАКОРИ, ҒИШТ ТЕРУВЧИ.

ЎҚИШГА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИНИНГ ПОЙТАХТГА ЯҚИН РАЙОНЛАРИДА ЯШОВЧИ 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

8-синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар 3 йил ўқийдилар ва бепул овқат, кийим-бош билан таъминланадилар. 10 йиллик маълумотга эга бўлганлар учун ўқиш муддати 6 ой ва 1 йил.

Ўқишни битирганлар ўрта маълумот ва касб эгаллаганликлари ҳақида диплом оладилар.

Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида иш ҳақининг 50 проценти ўқувчиларга берилади.

ЎҚИШ ДАВРИ МЕҲНАТ СТАЖИГА КИРАДИ.

Билим юртини тугатганлар техникум ва олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар. Совет Армияси сафларида ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар ва ўрта мактабни тугатганлар учун билим юртида қисқа муддатли 6 ойлик электр-пайвандчи ва ғишт-терувчи мутахассисликлари бўйича курслар очилган. Уларга 96 сўмдан стипендия тўланади.

ЎҚИШ РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юртида турли тўгараклар, спорт секциялари, вокал-чолғу ансамбли ишлаб турибди.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ариза, туғилганлиги ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, яшаш жойидан справка, медицина справкаси, 6 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида), таржимаи ҳол, характеристика.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА (якшанбадан ташқари) ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳри, А. Икромов райони, (3, 54, 187-автобусларнинг «12-квартал»; 4, 9, 17-трамвайларнинг Подмосковная кўчаси, №«а» уй, 30-поликлиника бекати). Телефон — 76-27-56, 76-36-58.

Қимматбаҳо зийнат буюмларингизни суғурта қилинг

Агар сизнинг

қимматбаҳо металлардан, қимматбаҳо, ярим қимматбаҳо ва нодир тошлардан ясалган буюмларингиз;

нодир тўпламингиз;

нодир буюмларингиз бўлса уларни суғурта қилиш ҳақида ШАРТНОМА ТУЗИШНИ УНУТМАНГ!

СУҒУРТА ПУЛИ

қимматбаҳо металлардан, барча турдаги тошлардан ясалган буюмлар учун давлат нархлари бўйича белгиланади, аммо 2000 СЎМДАН ошмаслиги керак;

тўплам экспонатлари ва нодир буюмлар учун уларнинг тўлиқ қиймати ҳажмида (қиймати ваколатли ташкилот ҳужжати билан тасдиқланган бўлиши лозим).

СУҒУРТА ТЎЛОВИ —

нисбатан катта —йилига умумий суғурта пулининг 1 фоизини ташкил этади. Аммо бунинг сабаблари бор, зийнат буюмлари биринчи навбатда ўғирланади.

Зийнат буюмларини суғурта қилиш учун турар жой бўйича Давлат суғурта инспекциясига ёзма ариза бериш керак.

Батафсил маълумотларни Тошкент шаҳридаги Давлат суғурта инспекцияларидан олиш мумкин.

Тошкент шаҳар Давлат суғурта бошқармаси.

ТАШКИЛОТЛАР, КООПЕРАТИВЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ВА АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

ХОНА ИЧКИ ЖИҲОЗЛАРИНИ ЯНГИЛАШДА «ЛЕТОПИСЬ» ЁРДАМ БЕРАДИ

«ЛЕТОПИСЬ» кооперативи кесилган тошга (малахитга, ёқутга, ферузага) ўхшатиб ясалган, ювиладиган кошинли гулқоғозларни таклиф қилади.

Буюртмалар сешанба ва пайшанба кунлари соат 9 дан 13 гача 74-03-38 телефони орқали қабул қилинади.

Ишлар буюртмачи учун қулай вақтларда бажарилади.

Нақд пул билан ва пул ўтказиш йўли билан ҳақ тўлаш мумкин.

«ЛЕТОПИСЬ» КООПЕРАТИВИ.

«СОЮЗРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОРХОНАСИ.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

8 ВА 9 ИЮЛЬ СОАТ 16.00 ДА

«ИНЬ-ЯНЬ» БИРЛАШМАСИ

«Ташриф қоғози»

ҚЎНГИЛОЧАР ШОУ-ПРОГРАММАСИНИ

намойиш этади

ПРОГРАММАДА:

«УШУ» нинг ташқи ва ички усуллари;

корейсча ТАЙКВАНДО курашининг оёқ, қўл комплекслари;

кота рақслари, каратэ-до, ўз-ўзини ҳимоя қилиш усуллари, жуфт-жуфт бўлиб амалга ошириладиган «айкидо» машқлари.

Республика Модалар театрининг чиқишлари.

Замонавий кийим-бошлар намойиши.

АУКЦИОН! АУКЦИОН! АУКЦИОН!

Олдиндан билет сотиш кассаси очиқ.
Касса соат 10 дан 20.00 гача ишлайди.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ ТУШИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Справкалар учун телефонлар — 44-35-91, 44-35-84.

Кино

3 ИЮЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЎЙНА, ЎЙНА» (катта зал, 18.30, 20.40); «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (кичик зал, 17, 19.30).

Қозоғистон — «ЎЙНА ЎЙНА» (17, 20.00); «МУДҲИШ ХАТО» (19.00).

Восток — «ЭРКАК ВА АЁЛ» (жуфт соатларда ва 21.30 да).

Фестиваль (ёзги) — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (22.00).

Хива (ёзги) — «НОВОЛИПКИЛИК ҚИЗЛАР. ЖАННАТ ОЛМАЛАРИ». (22.00).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «ҚЎМСАШ» (18.30, 21.00).

Нукус — «ЎЙНА, ЎЙНА» (20.45); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 18.30).

Москва — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (18.30, 20.40).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (17, 20.40).

Лисунов номли — «ҚАЕРДАДИР, ШАҲАР ЧЕККАСИДА» (тоқ соатларда).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «МУДҲИШ ХАТО» (жуфт соатларда).

Чайка — «ЎЙНА, ЎЙНА» (21.00); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 18.30).

Дружба — «МУДҲИШ ХАТО» (20.40); «ЎЙНА, ЎЙНА» (17, 18, 20.00).

4 ИЮЛДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЎЙНА, ЎЙНА» (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.30, 20.40); «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Қозоғистон — «ЎЙНА, ЎЙНА» (12, 13, 16, 20.00); «МУДҲИШ ХАТО» (11, 15, 19.00).

Восток — «ЭРКАК ВА АЁЛ» (жуфт соатларда ва 21.30 да).

Хива (ёзги) — «НОВОЛИПКИЛИК ҚИЗЛАР. ЖАННАТ ОЛМАЛАРИ». (22.00).

Ўзбекистон ССР 25 йиллиги — «ҚЎМСАШ» (11, 13.30 16, 18.30, 21.00);

Нукус — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 16, 20.45); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 13.30, 18.30).

Москва — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.40).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ФРАНЦУЗ ЛЕЙТЕНАНТИНИНГ АЁЛИ» (11, 14, 17, 20.00).

Лисунов номли — «ҚАЕРДАДИР, ШАҲАР ЧЕККАСИДА» (тоқ соатларда).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «МУДҲИШ ХАТО» (жуфт соатларда).

Чайка — «ЎЙНА, ЎЙНА» (11, 13.30, 21.00); «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 16, 18.30).

Дружба — «МУДҲИШ ХАТО» (11, 14, 15, 20.40); «ЎЙНА, ЎЙНА» (17, 18, 20.00), «МАЙСАРАНИНГ ИШИ» (ўзбек тилида, 12.00).

ДИҚҚАТ!

А. Хўжаев кўчаси бўйлаб водопровод қувурлари ётқизилиши муносабати билан

3 ИЮЛДАН БОШЛАБ

БИР ОЙ МУДДАТГА 10«э» АВТОБУСИНИНГ ҲАРАКАТИ

икки йўналишда—Қамарниса кўчасидан, ТошМИ ўқув корпусига кириб ўтмаган ҳолда Медиклар шаҳарчасигача

ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг барча турдаги шаҳар пассажир транспорти ишини мувофиқлаштириш ва ривожлантириш бошқармаси.

Справкалар учун телефонлар: 77-12-46, 77-64-00.

Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советн ижроия комитетининг халқ истеъмол буюмлари ва ресурсларини эҳтиётлаш технологиясини ишлаб чиқариш бўйича тармоқлараро инженерлик координация комплекси ва «Қидирув» тармоқлараро илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективлари технологик жиҳозлар ва ностандарт ускуналарнинг тажриба-экспериментал ишлаб чиқариши бошлиғи Х. Ш. Файзуллаевга укаси

Баҳодир Шамсутдинович ФАЙЗУЛЛАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институти ректорати ва жамоат ташкилотлари «Қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш ва электр ускуналарини ремонт қилиш» кафедраси мудири

Баҳодир Шамсутдинович ФАЙЗУЛЛАЕВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти коллективи психология кафедрасининг доценти

Гулойша Тўҳаевна МАДИЕВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Телефонлар: қабулхона—32-53-76; бўлимлар: партия турмуши ва совет қурилиши—32-57-84; экономика ва шаҳар хўжалиги —32-54-19; ижтимоий масала — 32-53-10; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66, 32-54.15; «Ташкентская неделя», рекламалар ва эълонлар — 33-81-42.

Якшанбадан ташқари, ҳар куни чиқади.